

Familj, moral – svåra val

Bokprovning på
Svenska barnboksinstitutet:
en dokumentation.

Årgång 2008:
10 mars – 16 april 2009

Innehållsförteckning

Trender och tendenser (textdokument)

Familj, moral – svåra val	3
Ungdomsböcker	3
Kapitelböcker och mellanåldersböcker	5
Bilderböcker	6
Samlingar	8
Faktaböcker/fiktionsfakta	8
Serier	8
Jagberättare	9
Mekaniska böcker, pyssel- och sysselsättningsböcker	9
Debutanter	10
Återutgivning och nya upplagor	10
Mer statistik	10
Litteraturlista	11

Statistik (tabeller och diagram)

Totala utgivningen 2008	14
Svenska barn- och ungdomsböcker i original	15
Översatta barn- och ungdomsböcker	15
Fördelning i kategorier	16
Utgivningen av barn- och ungdomsböcker 1993-2008	16
Språk varifrån översättningarna (1:a uppl.) hämtats	17
Upphovsmän, kön	18
Huvudpersoner, kön	18
Diagram huvudpersoner, kön 2002-2008	19
Utgivningen 2008 fördelad på förlag	21

Föreläsningar, Debutantdag och turné

Program för Sbi:s Bokprovning	22
Debutantböcker 2008 fördelade på kategorier	24
Hjälp att söka i Sbi:s katalog ELSA	28

Familj, moral – svåra val

Barn- och ungdomsboksutgivningen i Sverige 2008 – trender, tendenser och statistik

År 2008 utkom 1821 barn- och ungdomsböcker i Sverige. Det är den mest omfattande utgivningen hittills. Ökningen uppgår till 141 titlar jämfört med 2007 då det utkom 1680 böcker. Av årets utgivna böcker är 711 titlar svenska original och 1110 är översättningar. Inom så gott som alla kategorier har det totala antalet titlar ökat men kapitelböcker, faktaböcker och serier svarar för den största ökningen. Antalet svenska förstaupplagor har i antal minskat marginellt från 587 titlar år 2007 till 560 titlar 2008 men står endast för 35 % av den totala utgivningen. Andelen översättningar har ökat från 52 % år 2007 till 61 % år 2008 och har inte varit större under 00-talet. Bland de svenska originalen har kapitelböcker, faktaböcker och serier ökat i antal. I övriga kategorier har utgivningen minskat. Särskilt markant är minskningen av mellanålders- och ungdomsböcker. Den stora ökningen av utgivna faktaböcker utgörs huvudsakligen av så kallade pyssel- och syssetsättningsböcker. Återutgivningen har minskat med 30 %.

Under ett års läsning aktualiseras en mängd frågor och långsamt framträder mönster. Har barn- och ungdomslitteraturen blivit mer moralisk, pedagogisk och ideologisk såsom framförts i olika sammanhang, bland annat i Svenska barnboksinstitutets debatt, ”Barnboken som vara och vad barnboken får vara” på Kulturhuset i Stockholm i september? Årets Bokprovning ger inga definitiva svar, men i föreläsningar och dokumentation redovisas intryck som bygger på en mycket omfattande läsning. Med stöd av Svenska barnboksinstitutets Bokprovning kan kommande forskningsprojekt undersöka och definiera avgörande förändringar inom barn- och ungdomsboksutgivningen på flera olika områden.

Svenska barnboksinstitutets Bokprovning är, förutom vad gäller de statistiska uppgifterna, ingen kartläggning med vetenskapliga anspråk eller ambitioner. De böcker som omtalas i översikten är inte mer kvalitativa eller mer konstnärliga än böcker som inte omnämns. Översikten utgör inget kvalitetsurval. Samtliga uppgifter gällande omnämnda böcker, inklusive förlag och eventuell översättare, finns i en avslutande litteraturförteckning.

Med rubriken ”Familj, moral – svåra val” försöker årets Bokprovning fånga några av huvuddragen i 2008 års utgivning. Intressefokus i böcker för unga har successivt riktats från samhället och gruppen till individen. I ungefär en tredjedel av de svenska förstaupplagorna finns en jagberättare. Huvudpersonerna ställs ofta inför svåra val och moraliska ställningstaganden. De fattar ibland, som verklighetens människor, ödesdigra beslut vars konsekvenser blir livsavgörande. Frågor om individens ansvar för sina handlingar är oundvikliga varför teman som civilkurage, självständighet och skuld förekommer frekvent i såväl barn- som ungdomsböcker. Detta är inget nytt, men det är intressant att se hur komplexa orsakssammanhang flyttas från samhället i allmänhet via familjer med svikande, omogna, missbrukande och frånvarande föräldrar till gatan, klassrummet eller andra arenor där barn och ungdomar själva får ta ansvar och även bära skuld för olyckliga beslut. Barn- och ungdomslitteraturen tycks i linje med samhällsuppfattningen bli mindre konservativ vad gäller familjekonstellationer och beskrivningarna av barns tillkomst präglas av en ny komplexitet och öppenhet för alternativa metoder.

Ungdomsböcker

År 2008 utkom 199 ungdomsböcker varav 64 svenska och 135 översatta¹. Översättningarna av ungdomsböcker har ökat, medan utgivningen av svenska ungdomsböcker minskat något.

Nya familjebildningar skapas och därmed också förutsättningar för kärlek mellan unga människor som är styvsyskon. Denna kärlek är legal, men komplicerad, eftersom urgamla familjetraditioner ändå lever vidare. I Johanna Lindbäckes *Min typ brorsa* och i Rachael Wings *Hata Romeo* skildras kärlek mellan styvsyskon respektive kärlek mellan ungdomar i två släkter som är dödsfiender. I Wings bok finner man dessutom ett mycket sällsynt och tydligt du-tilltal.

¹ Alla siffror i dokumentet hänvisar till förstaupplagor om inte annat anges.

I Mats Berggrens *Sista berättelsen om oss* är huvudpersonens skuld och längtan efter försoning i fokus, liksom i Emma Granholms *Liv & Lovisa* där konsekvenserna av den ena huvudpersonens handlingar vare sig kan förlätas eller göras ogjorda. Också i Cannie Möllers *Gömmarna*, Annika Thors *Vad skulle du ha valt?* och i Christina Wahldéns *Det dina ögon ser* betonas individens svåra val men också behovet av en stark identitet. Skildringar av flickors våld mot andra, delvis som reaktion mot övergrepp av olika karaktär, är något relativt nytt och finns i Ritta Jacobssons *Afrodite och hämnden* samt i Malin Isakssons *Rör vid mig!*

Framtiden

Även i flera översatta ungdomsböcker ställs huvudpersonerna inför svåra val och ställningstaganden som i Cate Canns *Sex veckor* och i Suzanne Collins *Hungerspelen*. I den senare kämpar huvudpersonen för sitt liv i en gladiatorkamp som direktsänds i ett underhållningsprogram på TV. Boken är en framtidsskildring av USA efter flera förödande katastrofer och framstår som en av årets mest samhällskritiska dystopier. Scott Westerfeld är satiriskt samhällskritisk i de båda böckerna *Ful* och *Ful eller snygg* som beskriver ett framtida samhälle där utseendefixering och avancerat bruk av lobotomi för att minska människors aggressioner förvandlat befolkningen till ytliga och osjälvständiga varelser som leds av elitistiska, icke-lobotomerade, samvetslösa ledare. Den amerikanske författaren Philip Reeve har skrivit *Grön storm* som ingår i serien ”De vandrande städerna”. Reeves skildring beskriver även den jorden efter vår civilisations undergång, i detta fall efter ett atomkrig. Med framtiden kritiserar samtiden och nöjesindustrin framställs som om den övertagit rollen som ondskefull förtryckarmakt. Ideologier – politiska eller religiösa – är inte längre vad som representerar förtryck i litteraturen. De ytliga idealen och den ointellektuella passiviteten, som delar av nöjesindustrin agiterar för, skapar nu människans ofrihet och hotar demokratiska värden.

Idrotten

Idrottens positiva och negativa sidor är motiv som ligger nära många ungdomars liv. Madeleine Krells debutbok, *De kallade mig Ise*, skildrar de hårda krav som unga flickor ställer på sig själva, särskilt inom elitidrotten. Även Magnus Ljunggrens *Hålla masken*, Martine Ingvarssons *Tänkar med stjärnglans* liksom Jurij Marksovič Korotkovs från ryskan översatta *Tyll, svett och frusna själar* behandlar de hårda krav på mental styrka och identitet som idrottsutövning på hög nivå ställer, liksom föräldrars ibland orealistiska förväntningar.

Sorgsna vampyrer

Skräck, vampyrer och övernaturligheter lockade också 2008, liksom många tidigare år. Vanligast förekommande är de eleganta, sorgset vackra vampyrerna som besitter alla egenskaper som uppskattas i vårt samhälle, med undantag för själva kosthållningen. Stephenie Meyers böcker, av vilka *Ljudet av ditt hjärta* utkom 2008, är de mest flagranta exemplen inom detta område, men också mer monstruösa vampyrer förekommer. Andra arter av skräckinjagande fenomen finns exempelvis i *Djävnlens fotspår* av E. E. Richardson som berättar om hur en grupp anställda på ett barnhem systematiskt har torterat och mördat omhändertagna barn och grävt ner kvarlevorna i underjordiska gångar. Mårten Sandén med *Den femte systemen*, Christina Ollmark med *De skyldiga* och Magnus Nordin med *Tystnadens hus* publicerade böcker i gotisk tradition, vilket inte är helt vanligt bland svenska författare. Gemensamt för många av årets skräckskildringar, både svenska och översatta, är de bloddrypande inslagen och att de vänder sig till äldre läsare. För första gången har en japansk rysare för unga läsare översatts till svenska: *Chain mail* av Hiroshi Ishizaki. Intresset för Japan, Kina och östra Asien består, vilket också den fortsatta utgivningen av manga ger uttryck för. Äventyrsböckerna är ännu sällsynta, om inte fantasyberättelserna i viss mån kan sägas ha ersatt dem.

Maskulinitet och identitet

I barn- och ungdomslitteraturen utforskas alltmer tydligt hur maskulinitet konstrueras, förändras och befästs. Som exempel kan nämnas *Poker Mongo* av Hans Carstensen, Mats Berggrens *Sista berättelsen om oss*, Bo R Holmbergs *Ristaren* och *Tankar med stjärnglans* av Martine Ingvarsson. Pojkarna och de unga männen för inre resonemang om hur de ska agera. De tvingas identifiera och beskriva sin egen identitet och göra sina val samt naturligt ta konsekvenserna därav och de omvärderar förebilder. Skuld och ångest men också glädje finns i Thomas Fröhlings debutbok *Kung Steves självlysande bíp hop bibel*. Fröhlings jagberättande huvudperson, 14 år, har en mor ”som är rädd för allt” och han måste förhålla sig ironisk till hennes osorterade rädsla för mobiltelefoner, radioaktivitet, klimatförändringar och fiskarnas dubbla könsorgan för att själv finna fotfäste i Stockholmsförortens betongtunga tillvaro. Han bygger sin identitet med hjälp av ett brinnande musikintresse.

Unga vuxna

Gränslandet mellan ungdomsbok och vuxenbok blir alltmer intressant och utgivningen 2008 tillförde kategorin ”Unga vuxna” flera titlar. I de här böckerna kretsar handlingen oftast kring äldre tonåringar. Böckerna har ett tilltal, en intrig och en avancerad form som passar både tonåriga läsare och vuxna. Förlagen tycks, med begriplig hänsyn till kundkretsens omfattning, allt oftare förorda en obestämd målgrupp framför att definiera böckerna som antingen ungdomsböcker eller vuxenböcker. Internationellt används begreppet ”young adults” för denna grupp av böcker. Från 2008 kan exempelvis Markus Zusaks *Boktjuven*, Jenny Downhams *Innan jag dör*, Nick Hornbys *Slam*, Stephenie Meyers *Ljudet av ditt hjärta*, Meg Cabots *Ett oemotståndligt begär: ett fall för Heather Wells*, Naomi Noviks *Svartkrut och eld* samt *Gossip girl - leva livet här och nu* av Cecily von Ziegesar inkluderas i denna grupp.

Kapitelböcker och mellanåldersböcker

Kapitelböcker vänder sig till barn mellan sex och nio år. De omfattar allt från relativt enkla läsa-själv-böcker till mer episka högläsningböcker. De sistnämnda tenderar att bli allt färre. Det kom 200 kapitelböcker år 2008, varav 104 svenska och 96 översatta – en stor ökning jämfört med 2007 då det kom 148 stycken (84 svenska och 64 översatta). Böcker som ofta benämns som lättlästa står för en väsentlig del av ökningen och är eventuellt uttryck för en önskan att möta de rapporter om barns försämrade läsförståelse som kommit de senaste åren.

Mellanåldersböcker vänder sig till barn i slukaråldern, 10-13 år, och det kom 242 titlar under 2008 (år 2007: 224 titlar). De svenska mellanåldersböckerna har minskat i antal, från 111 till 78 titlar, medan de översatta ökade från 113 till 164 titlar.

Svåra val

Utgivningen för mellanålderns barn rymmer skildringar av moraliska dilemman, komplicerade valsituationer och diskussioner kring lögn och sanning. I Katarina Kieris bok *Klart som kornspad*, *Astrakan* skildras hur sanningsbegreppen kan tänjas och de konsekvenser som lögnerna kan få. I Anna-Karin Eurelius bok *Carmen Carlssons coola morsa* fantiserar Carmen om att en mycket välkänd tv-stjärna är hennes försvunna mamma. Flickans längtan efter modern övergår i drömmar som – när de sprids – blir till besvärande osanningar. Frida Nilssons bok om pengars makt, bankers förfall och människors svagheter, *Jag, Dante och miljonerna* kom ut just före den världsomfattande finanskrisens utbrott 2008. I boken den gestaltar författaren bland annat etiska och existentiella frågeställningar i skuggan av en privatekonomisk katastrof och ett raffinerat eko-brott.

I Jacqueline Wilsons bok med den tidstypiska titeln *Sockervadd och svåra val* ställs den jag-berättande huvudpersonen Flossie inför komplicerade och komplexa beslut gällande sina föräldrar i Australien, klasstillhörighet och kamratskapets villkor. Peter Pohls mellanåldersbok *Anton, jag gillar dig!* handlar om bortförklaringar och kvalificerade lögners syfte är att uppehålla skenet av ordnade livsförhållanden. Åsa Storcks *Milos flykt* och Lise Indahls *Den osynliga* har huvudpersoner som tvingas ljuga eftersom de, deras föräldrar eller kamrater vistas i landet utan uppehållstillstånd. Också i den översatta *Under ytan* av Catherine MacPhail finns flyktingar, men här handlar det om konflikter som kan uppstå i mötet mellan olika kulturer.

Familjen i förändring

2008 var året då det på allvar började komma fler böcker om andra familjebildningar än den traditionella kärnfamiljen. Mellanåldersboken *Ofrivilliga syskon* av Bitte Havstad är en kollektivskildring av de ofrivilliga ”bonussyskonen” Carola, Ester och Emil. De har inte valt varandra och är till en början avvaktande och ointresserade av kontakt. Gruppträck, individens ansvar, civilkurage, moral, processer och förändringar är ord som sammanfattar den här boken och även stora delar av barnboksutgivningen. I *Gabriela Stjärna och fienden* av Anna Charlotta Gunnarson tror den jag-berättande huvudpersonen att den nye pojken i klassen ljuger. Det visar sig dock att han helt enkelt har två mammor. De frånvarande föräldrarna, oftast pappor, och plågsam längtan efter dem finns till exempel i *Tysons tänkeböcker. Del 2, Falskhetens furste* av Mats Wänblad och i *Fiende* av Tanya Landman. I *Mysteriet med den försvunna Mathilda* av Rose och Rebecka Lagercrantz är det dock en mamma som givit sig av.

Barn- och ungdomslitteraturen tycks i linje med samhällsuppfattningen bli mindre konservativ vad gäller skildringar av familjekonstellationer och även beskrivningarna av barns tillkomst präglas av en ny komplexitet och öppenhet för alternativa metoder. Det som förr kunde betraktas som mindre vanligt skildras nu som naturliga inslag i den mänskliga existensens villkor och behov utan att med automatik innebära komplikationer.

Bilderböcker

Under 2008 utkom 445 bilderböcker, varav 184 svenska original och 261 översatta. Översättningarna har ökat stort; från 223 titlar under 2007 till 261 titlar år 2008. De svenska bilderböckerna har minskat något i antal; från 199 till 184 titlar.

På picknick

Naturen är central i bilderbokens värld. Genom att skildra människans behov av naturen – och dess skönhet – föds eventuellt ett miljöengagemang hos läsaren. De skickliga bilderboks-kreatörerna väljer konstnärlighet framför ett uppenbart pedagogiskt förhållningssätt men avsikten kan vara densamma. I flera av årets böcker ger sig huvudpersonerna ut på picknick. Naturen blir till en fristad, ett harmoniskt rum och en arena för försoning men också en källa till spänning och äventyr. I Inger och Lasse Sandbergs *Lilla Anna och lilla Långa Farbror* går Långa Farbror och Lilla Anna till sjön för att fiska, först för att finna tröst, sedan för att fira med en liten picknick. Också i *Matildas katter* av Jan Lööf metar huvudpersonen i suverän harmoni. Då hunden Aston i Lotta Geffenblads *Astons presenter* skapat tumult och allvarligt frestat föräldrarnas tålamod genom att slå in de flesta av hemmets lösa attiraljer i paket beger sig familjen ut i naturen för en lugnande picknick. Då Fia och hennes mamma i *Ibland regnar det* av Malin Anclair och Mimmi Tollerup-Grkovic ska fira den första skoldagen planerar de att göra en utflykt till sjön. I Eva Lindströms *I skogen* finns den jagberättande Trim som tillsammans med två kamrater representerar de omnipotenta barnen. ”Det är vi som bestämmer”, proklamas helt frankt och barnen i Lindströms skog har onekligen god överblick och kontroll över vådrets växlingar, årstiderna och trädens tillvaro.

Stefan Castas och Sara Lundbergs *En blommas liv*, *Krutpojken* av Ulf Stark och Markus Majaluoma, *Kanel och Kanin letar efter sommaren* av Ulf Stark och Charlotte Ramel, *Lilla Rufusboken* av Christian Carlsson och *Mammas lilla Olle* av Helen Davidsson och Cecilia Davidsson Neppelberg samt *Mia, Max och dockan i skogen* av Petra Szabo är andra exempel på naturens betydelse i bilderboken och genom att skapa förståelse för vårt behov av tillgång till ren natur blir också böckerna verkningsfulla inlägg i miljödebatten. Budskapet är förpackat utan pekpinna eller ångestskapande förväntningar på barns ansvarstagande för planetens fortlevnad.

Naturen och människans avgaser

De rimmade texterna i bilderboken, från grötrim till lyrik, har ökat markant jämfört med föregående år. Den obestridda mästaren inom området, Lennart Hellsing (född 1919), visar en anmärkningsvärd förmåga att ligga helt rätt i tiden med den friskt rimmade texten i tonårsbilderboken *Welams vådermödor* som illustrerats av Lars Munck. Naturen finns där liksom

rimmen och det dystopiska anslaget. Dessutom ansluter sig Hellsing till det omfattande intresset för mänskliga avgaser och fekalier. Under året utkom flera böcker som säkerligen tilltalar barn i den s k ”kiss- och bajsåldern”. Bland böckerna om avgaser, potträning och blöjors innehåll finns också de som bokstavligen ljudligt åskådliggör tillhörande aktiviteter. *Får jag titta i din blöja?* av Guido van Genechten, *Bajskorv* av Stephanie Blake, *Bajskorvarna Nisse och Bertil dyker upp* av Lena Fye och Tulsa Jansson, Björn Rudnerts och Loui Kuhlaus serie *Fordon som pruttar*, *Barn som pruttar*, *Saker som pruttar* och *Djur som pruttar* är exempel på böcker inom området.

Superhjältar och rymden

Emma Adbåges *Jag var superhjälte, säger vi!* sammanfattar med sin titel flera dimensioner av 2008-års utgivning. Där finns leken, jagets betydelse och hjälten med övernaturligt god förmåga förenad med god vilja. Även huvudpersonerna i kapitelböckerna *Megakillen i grevens tid* av Martin Olczak och Anna Sandler och *Strumpmannen* av Dan och Lotta Höjer är goda förebilder. Fuglesangeffekten från 2007 består och det är ett fortsatt stort intresse för rymden i bilderböcker och faktaböcker. Bland dem kan nämnas *Rymd-Rakel och gubben i månen* av Martin Widmark och Britt Sternehäll och Lotta Geffenblads *Prick och Fläck ser stjärnor*.

Nordiska bilderböcker

Sedan länge har den norska bilderboksetetiken framhållits som djärvt konstnärligt föredöme av kritiker och forskare. Man har också uttryckligen efterlyst översättningar av norska bilderböcker till svenska och 2008 publicerades tio norska bilderböcker jämfört med två föregående år. Bland de norska bilderböckerna kan nämnas *Snäll* av Gro Dahle och Svein Nyhus och *Kossans matpaket* av Björn F. Rörvik och Per Dybvig samt Stian Holes *Hermans sommar*. Stian Hole är en illustratör som utvecklat collageteknikens möjligheter att stimulerande förvillia läsaren och förskjuta perspektiven. Hans bilder för tankarna bl a till Edward Hopper. Gro Dahle och Svein Nyhus berättar i *Snäll* om en flickas metamorfos från snäll och osynlig till ytterligt egocentriskt arg och slutligen nyanserat självinsiktsfull och självmedveten.

En liten ökning av antalet bilderböcker översatta från finskan kan skönjas. Ett pojkarpar, Sixten och Blixten, är hjältar i två bilderböcker, *Sixten & Blixten på dagis* och *Sixten & Blixstens underliga uppfinningar* av Aino Havukainen och Sami Toivonen.

Utgivningen av danska bilderböcker fördubblades under 2008, från 10 titlar 2007 till 20 titlar. Merparten av de danska bilderböckerna utgörs av små pixi-boksliknande berättelser som bygger på Carla och Vilhelm Hansens välkända böcker om Rasmus Nalle. *Magnus kysar i sängen* av Ulrik T. Skaftø och Birgitte Frier Stewart tar upp sängvätarproblematiken och den ångest barn som lider av dessa problem har att hantera.

Nya normer och tabun?

Familjeboken av Eddie Summanen skildrar med queerfeministisk ambition familje- och föräldrakonstellationer av många olika slag. I både *Slottet med de många rummen* av Helene Goldberg, Maruska La Cour Mosegaard och Kirsten Gjerding och i faktaboken *Hur kom jag till? En barn- och föräldrabok om provrörsbefruktning och äggdonation* av Märith Jonsson beskrivs provrörsbefruktning som befruktningsmetod. I och med 2008 års utgivning finns också i böcker för de yngre skildringar av familjen som ett i grunden relativt och mångfacetterat fenomen. 2007 kom Pija Lindenbaums *Kenta och barbisarna* där en pojke klär sig i flickkläder. I *Kalle med klänning* av Anette Skåhlberg och Katarina Dahlquist finns också en pojke som gärna klär sig i kvinnokläder men här blir det som kan betecknas som queer normalitet genom att alla pojkar och män till slut går klädda i klänning.

Kvinnomisshandel och barnaga har möjligen varit tabubelagda motiv i bilderböcker, men bland de texter som blandar faktauppgifter med fiktiva inslag finns i årets utgivning några titlar som berör dessa ämnen. Det är *Berättelsen om Vincent* av Alley Ahlquist och *Känslorna finns kvar* av Li Österberg och Patrik Rochling.

Samlingar

Under 2008 utkom 14 samlingar eller antologier. Av dessa var nio titlar svenska och fem översättningar. I antologin *Jag behöver en jordbävning* (red. Greta Sundberg) berättar 18 ungdomar bl a om makt, om livet och om förlamande utseendefixering. Titelbidraget är skrivet av Hannah Ericsson som i sin text ställer den desperata frågan: ”Varför kan inte jag få vara vacker? ... jag står i mitten av ett känslöshav och har ännu inte lärt mig simma”. Tillsammans med *100 smarta affärsidéer för unga* av Dragan Sako speglar *Jag behöver en jordbävning* kanske vår tid just nu; jaget, desperat finansutveckling och distanserande ironi. Verssamlingen *Fnitterakrobaterna* av Kristian Carlsson rymmer lovsånger till skratt och fniss som eljest är sällsyntheter i utgivningen och författarens illustrationer är gjorda i den allt vanligare collagetekniken.

Faktaböcker/Fiktionsfakta

Utgivningen av faktaböcker har ökat kraftigt, framförallt de översatta faktaböckerna har blivit fler. Till kategorin hör dock ett antal pyssel- och sysselsättningsböcker, men också småbarnsfaktaböcker av leksakskaraktär (se även nedan). Under 2008 utkom totalt 244 faktaböcker, varav 84 titlar var svenska original och hela 160 titlar var översättningar. De översatta faktaböckerna ökade med drygt 30 %. Faktaboksestetiken ger intryck av att vara påtagligt påverkad av den gränsnittestetik man finner på Internet. Formgivarna använder sig av olikfärgade text- och illustrationsfält i varierande storlek, vilket ger boksidorna ett utseende liknande hemsidornas grafiska form. Läsartilltalet är tydligt påverkat av den digitala tekniken med syfte att nå en Internetvan generation läsare, kanske främst pojkar. *Slå upp mig* av David Roberts och Jeremy Leslie, Sarah Sheppards *Det var en gång – massor av dinosaurier* och *Alfabetsjakten* av Mats Wänblad och Ingrid Flygare är böcker som kan exemplifiera detta uttryckssätt.

Vampyrer, dinosaurier och miljöhot

Ibland förpackas fiktionen i faktaboksform och blir därmed skenbara faktaböcker. Ett tydligt exempel i årets utgivning är *Vampyrjägarens handbok* av Miles Teves och Howard Martin. Den informerar läsaren om att det finns vampyrer utan att fästa avseende vid den utbredda folktron eller om myten från Transsylvanien. Boken är påkostad, liksom flera andra böcker i utmärkerna av faktaboksutgivningen. Böckerna har utvikbara delar, popup-funktioner och ibland tillhörande leksaker.

Frekventa ämnen inom faktaboksutgivningen är miljö, klimatförändringar, rymden och dinosaurier. Sarah Sheppards Augustprisnominerade *Det var en gång – massor av dinosaurier* är bara ett exempel på de många böckerna om dinosaurier. Jämfört med 2007 tredubblades utgivningen inom ämnesområdet under 2008.

Tilltalet i böckerna om miljöhoten är ofta direkt uppmanande till den unge läsaren som inte kan tvivla på vilket ansvar individen har också i dessa sammanhang. *Cykla, panta och rädda en isbjörn* av Jörn Spolander och *Stäng av Max* av Gry Kappel Jensen är exempel på detta.

Serier

Under 2008 utkom 215 tecknade eller fotografiska serieböcker. Av dessa var 21 svenska och 194 översättningar från andra språk, framförallt från japanskan. Motsvarande utgivning under 2007 var 135 översättningar och elva svenska titlar. Går man ytterligare ett år tillbaka, till 2006, var antalet översatta serier däremot 218 stycken. Den tillfälliga nedgången under 2007 berodde delvis på att ett förlag avvecklades. Ett annat förlag, Egmont Kärnan, övertog rättigheterna till flera serier, som nu åter ges ut, vilket delvis förklarar den ökade utgivningen av manga. Insamlingen av tecknade – och fotografiska – serier innefattar sådana verk som utkommer med ett begränsat antal delar för att sedan avslutas. I Svenska barnboksinstitutets statistik finns alltså *inte* sådana serier som kan betraktas som periodiskt utkommande, sådana med ett oändligt antal delar. Antalet svenska serieböcker har nästa fördubblats jämfört med år 2007. Bland dem finns emellertid samlingsvolymerna som innehåller redan publicerat material som *Jan Lööfs serier, volym ett* och *Torudds samlade mästerverk* i tre delar. Lisa Medins *Medley. 3 & 4, Retroaktivitet* handlar om synthare, musik och våldsam action. Författaren vill att albumet ska vara ”stormen i vattenglasets serie-Sverige och knogjärnet mot förlagsvärldens mjälte”. Per Demervall har tecknat och skrivit

albumet *Kaffe eller te? Rosenhanes äventyr* och vänder blickarna bakåt mot 1700-talets Stockholm. Maria Bergströms och Emily Ryans *Lill Selma på Mårbacka* utgår från Selma Lagerlöfs självbiografiska trilogi som inleds med *Mårbacka* (1929). Intresset för övernaturligheter finns även i serieutgivningen och huvudpersonen i *Kick Off!* av författarkollektivet Yokaj Studio hemsöks av ett spöke. Den finska serieboken *I ringen* av Tiitu Takalo skildrar en 16-årig flicka som boxas och blir förälskad i sin kvinnliga motståndare. Serieutgivningen präglas av ämnesbredd men domineras ännu av den japanska mangautgivningen.

Jagberättare

I Bokprovningsstatistiken räknas huvudpersonernas och upphovsmännens kön, liksom vilket berättarperspektiv, första eller tredje person, som används i böckerna. Det är därför endast om barn- och ungdomslitteraturutgivningen man med säkerhet kan uttala sig om ett visst berättarperspektivs utbredning, om huvudpersonernas kön, författarnas eller illustratörernas kön och även jämföra dessa uppgifter mot varandra. Motsvarande uppgifter inom vuxenlitteraturen skulle med all säkerhet mötas av stort intresse. Antalet jagberättare är omfattande i barn- och ungdomsboksutgivningen, i ungefär en tredjedel av de svenska originalen finns en jagberättare. Debattörer har under året hävdat att antalet jagberättare i vuxenlitteraturen ökat – utan att kunna belägga detta med tillförlitlig statistik. Naturligt utmärkande för barn- och ungdomslitteraturen är självklart den självcentrering som böckernas huvudpersoner ofta ger uttryck för, oavsett berättarperspektiv. I utgivningen av svenska original 2008 finns totalt 83 jagberättare. Motsvarande siffra för 2007 var 91. Inga markanta könsskillnader finns mellan författare som använder sig av jagberättare; 43 st kvinnliga mot 40 st manliga.

Innebär mängden jagberättare ett hot mot romankonstens polyfoni? Det kan eventuellt gälla vuxenlitteraturen, men knappast barn- och ungdomslitteraturen där man möter en stor variation av jagberättare. I den omtalade *Boktjuven* av Markus Zusak är Döden jagberättare och i Clem Martinis bok *Domen* är en kråka jagberättare: ”När den salta luften kom blåsande upp från vattnet, insåg jag att jag inte var det minsta ledsen över att lämna människornas rök, sot och lukter bakom mig.” Bokens berättare anknyter till centrala motiv i fjolårets utgivning; miljö och civilisationskritik. En annan fågel som berättar i första person finns i Viveca Sjögrens bilderbok *Den dagen*. Fågeln är språkrör för 50 miljoner människor på flykt, vilket är en avancerad ordlek från en fågels näbb.

Döden som jagberättare tyngs oftast inte av skuld och inte av moraliska betänkligheter i sitt värv, men många av jagberättarna i utgivningen tvingas förhålla sig till svåra konflikter. Tidigare år har man kunnat möta Gud som jagberättare men i Crystal Bowmans *Gud och jag tar nya tag* är det osäkert vem som är jagberättare.

Kvinnliga författare använder sig av pojkar, unga män och även äldre män som jagberättare och det finns manliga författare som använder sig av kvinnliga jagberättare. 2008 har nio kvinnliga författare en manlig jagberättare och sju manliga författare har en kvinnlig jagberättare. Den skickliga kvinnliga författarens avsikt med valet av berättare är ofta uppenbart. Hon vill gestalta möjliga feminina sidor, feminina erfarenheter och förmågor i sina pojkliga jagberättare – kanske för att diskutera och omkonstruera mansrollen. Däremot är det inte alltid lika uppenbart varför manliga författare väljer kvinnliga jagberättare. I en av årets böcker, *Jag gillar dig, Anton!* av Peter Pohl, gäcker emellertid författaren medvetet och uppenbart läsarens förväntningar och utmanar fördomar och föreställningar om maskulint och feminint beteende. Pohl låter läsaren först på sista sidan veta vilket kön jagberättaren har. Jagberättare i bilderböcker är inte lika vanliga som i andra kategorier men de finns. I 2008 års utgivning finns dock inget exempel på att illustratören också skildrat skeendet i bild konsekvent från ett subjektivt jagperspektiv. Däri ligger en konstnärlig komplikation som bilderboksskapare har att förhålla sig till men som textbäckernas författare kan bortse från.

Mekaniska böcker, pyssel- och sysselsättningsböcker

Böcker med rörliga delar, mekaniska böcker, har ökat kraftigt i antal under de senaste fem åren. Utgivningen av genuina faktaböcker med mekaniska funktioner har mer än tiodubblats under motsvarande period. Böcker som låter, rör sig och som bokstavligen expanderar då läsaren

öppnar dem förekommer i många varianter. Exempelvis finns en nyckelpigebok, illustrerad av Francesca Ferri, som konverserar med diverse andra djur samtidigt som läsaren kan dra i en tråd som får nyckelpigan att röra sig. Av samma författare finns *Bada med ankan* vars jagberättare är just en anka. Badböcker förekommer i olika utföranden med varierat tuggmotstånd. De vänder sig till de bitande och dreglande yngsta barnen som får tänder och förtjänstfullt skolas till bokslukare. Bland böckerna som låter finns också *Barn som pruttar* av Björn Rudnert och Loui Kuhlau.

Debutanter

Under 2008 debuterade totalt 209 författare, illustratörer och fotografer med 122 titlar. Det är en knapp ökning av titlar sedan 2007 då 119 böcker kom. Upphovsmännen är fler 2008 än 2007, 209 jämfört med 162. Även 2008 dominerar kvinnorna, 150 stycken och 59 män. Liksom tidigare år är det inom kategorin bilderböcker som de flesta debuterar, 46 titlar. Därefter kommer kapitelböcker med 22 titlar, faktaböcker 20 titlar, ungdomsböcker 15 titlar och mellanåldersböcker 13 titlar. Under 2008 kom dessutom tre tecknade serier, två poesiböcker och en saga. Ökningen 2008 är inom kategorierna faktaböcker och tecknade serier. Tre av debutanterna 2008 är födda på 1990-talet. Bland upphovsmännen till *Ängbydeckarna löser mysteriet med juveltyvarna i Norra Ängby* (Ängbyförlaget) hittar vi den yngste debutanten, Oscar Eriksson som är född 1999. Andra unga debutanter är Julia Sandström, född 1990, som debuterade med fantasyberättelsen *Nyckelväktarna* och Madeleine Krell, född 1989, som debuterar med *De kallade mig Ise*. De äldsta debutanterna är födda på 1930-talet, den äldsta är född 1934 – Gerd Ojon med *Ugglepladder i Faluskogen* (Ojon förlag).

Återutgivning och nya upplagor

Svenska barnboksinstitutet katalogiserar nya upplagor som på ett intressant eller framträdande sätt är förändrade. Förändringen kan gälla verkets innehåll eller utseende. Exempel på intressanta förändringar är nya baksidor (med annan information) eller nya omslag. Enbart en ny tryckning (eller ny upplaga) med samma innehåll och utseende som den föregående ingår alltså *inte* i Svenska barnboksinstitutets samlingar och därför inte heller i den statistik som presenteras.

Mer statistik

För första gången sedan 2002, då huvudpersonernas kön började kartläggas, är fler huvudpersoner i de svenska bilderböckerna flickor än pojkar. Också i svenska mellanåldersböcker dominerar flickorna medan fördelningen är jämn i kapitel- och ungdomsböcker. I den översatta utgivningen är flickornas dominans monumental utom när det gäller bilderböcker och tecknade serier.

498 kvinnliga författare och illustratörer har producerat böcker på svenska 2008 medan motsvarande siffra för män är 301. De enda områden där en jämn könsfördelning råder bland författare och illustratörer är faktaböcker och serier. Särskilt stor är kvinnornas dominans när det gäller bilderböcker och kapitelböcker – alltså böcker som traditionellt vänder sig till de yngsta. Antalet män som skriver ungdomsböcker på svenska har minskat med 35 % jämfört med föregående år. I det översatta materialet finns inte lika stora skillnader. Där är 570 författare och illustratörer kvinnor medan 504 är män.

Engelskan är fortsatt det språk varifrån majoriteten av alla översättningar hämtas (65 %). Här finns emellertid ett antal sekundäröversättningar av verk från andra språkområden och ingen skillnad görs i statistiken mellan böcker från exempelvis USA, Storbritannien och Indien. I antalet översättningar från spanska och portugisiska finns böcker också från Kuba och Brasilien. Procentuellt ligger andelen översättningar från de nordiska grannländerna på samma nivå som föregående år, men andelen översättningar från japanska har ökat.

Fler uppgifter om utgivningen finns i den särskilda statistiksammanställningen.

Litteraturlista

Samtliga böcker är publicerade 2008

- Adbåge, Emma. *Jag var superhjälte, säger vi!* Stockholm: Alfabetabeta.
- Ahlquist, Alley. *Berättelsen om Vincent = Vincent's story*. Stockholm: Premiss.
- Anclair, Malin & Tollerup-Grkovic, Mimmi. *Ibland regnar det*. Bromma: Opal.
- Berggren, Mats. *Sista berättelsen om oss*. Stockholm: Alfabetabeta.
- Bergström, Maria, Ryan, Emily. *Lill-Selma på Mårbacka*. Falun: Kulturpoolen i Falun.
- Blake, Stephanie. *Bajskorv*. Stockholm: Bergh. Övers. Nils-Olof Östergård
- Bowman, Crystal & Kucharik, Elena. *Gud och jag tar nya tag : 365 andakter för barn*. Forserum: KM & Borneling. Övers. Gullvi Izev
- Cabot, Meg. *Ett oemotståndligt begär : ett fall för Heather Wells*. Stockholm: B. Wahlström. Övers. Ylva Kempe
- Cann, Kate. *Sex veckor*. Stockholm: Tiden. Övers. Benedicte Callert
- Carlsson, Kristian. *Fnitterakrobaterna*. Malmö: Smulsk.
- Carlsson, Kristian. *Lilla Rufusboken*. Malmö: Smulsk.
- Carstensen, Hans. *Poker Mongo*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Casta, Stefan & Lundborg, Sara. *En blommans liv*. Bromma: Opal.
- Collins, Suzanne. *Hungerspelen*. Stockholm: Bonnier Carlsen. Övers. Lena Jonsson
- Dahle, Gro & Nyhus, Svein. *Snäll*. Göteborg: Daidalos. Övers. Lotta Eklund
- Davidsson, Cecilia & Davidsson Neppelberg, Helena. *Mammas lilla Olle*. Stockholm: Alfabetabeta.
- Demervall, Per. *Kaffe eller te?* Skogås: Demervall.
- Downham, Jenny. *Innan jag dör*. Stockholm: Bromberg. Övers. Helena Ridberg
- Eriksson, Oscar, Gustafsson, Carina & Jarl-Heie, Philip. *Ängbydeckarna löser mysteriet med juveltjuvarna i Norra Ängby*. Bromma: Ängbyförlaget
- Eurelius, Anna-Karin & Öst, Johanna. *Carmen Carlssons coola morsa*. Stockholm: Eriksson & Lindgren.
- Ferri, Francesca & Fiore, Faustinae. *Bada med ankan*. Helsingborg: Rebus. Övers. Marie Helleday Ekwurtzel
- Fröhling, Thomas. *Kung Steves självlysande hip hop bibel*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Fye, Lena & Jansson, Tulsa. *Bajskorvarna Nisse och Bertil dyker upp*. Stockholm: Lena Fye.
- Geffenblad, Lotta. *Astons presenter*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Geffenblad, Lotta. *Prick och Fläck ser stjärnor*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Genechten, Guido van. *Får jag titta i din blöja?* Solna: Turbine. Övers. Hanna Semerson
- Goldberg, Helene, Mosegaard, Maruska la Cour & Gjerding, Kirsten. *Slottet med de många rummen : hur har du kommit till?* Solna: Turbine. Övers. Hanna Semerson
- Granholt, Emma. *Liv & Lovisa*. Stockholm: Alfabetabeta.
- Gunnarson, Anna Charlotta. *Gabriela Stjärna och fienden*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Havstad, Bitte. *Ofrivilliga syskon*. Bromma: Opal.
- Havukainen, Aino, Toivonen, Sami. *Sixten & Blixten på dagis*. Stockholm: Tiden. Övers. Janina Orlov
- Havukainen, Aino & Toivonen, Sami. *Sixtens & Blixstens underliga uppfinningar : [14 underliga uppfinningar, bland annat pilljobbare och monsternämma]*. Stockholm: Tiden. Övers. Janina Orlov
- Helsing, Lennart & Munck, Lars. *Welams vädermödor*. Stockholm: Eriksson & Lindgren.
- Hole, Stian. *Hermans sommar*. Stockholm: Alfabetabeta. Barbro Lagergren
- Holmberg, Bo R. *Ristaren : ett fall för Robert Parkman*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Hörnby, Nick. *Slam*. Stockholm: Forum. Övers. Marianne Mattsson
- Höjer, Dan, Höjer, Lotta & Peterson Arrhenius, Ingela. *Strumpmannen*. Stockholm: Natur & kultur.
- Indahl, Lise. *Den osynliga*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Ingvarsson, Martine. *Tankar med stjärnglans*. Stockholm: Lindskog.
- Isaksson, Malin. *Rör vid mig!* Stockholm: Bonnier Carlsen.

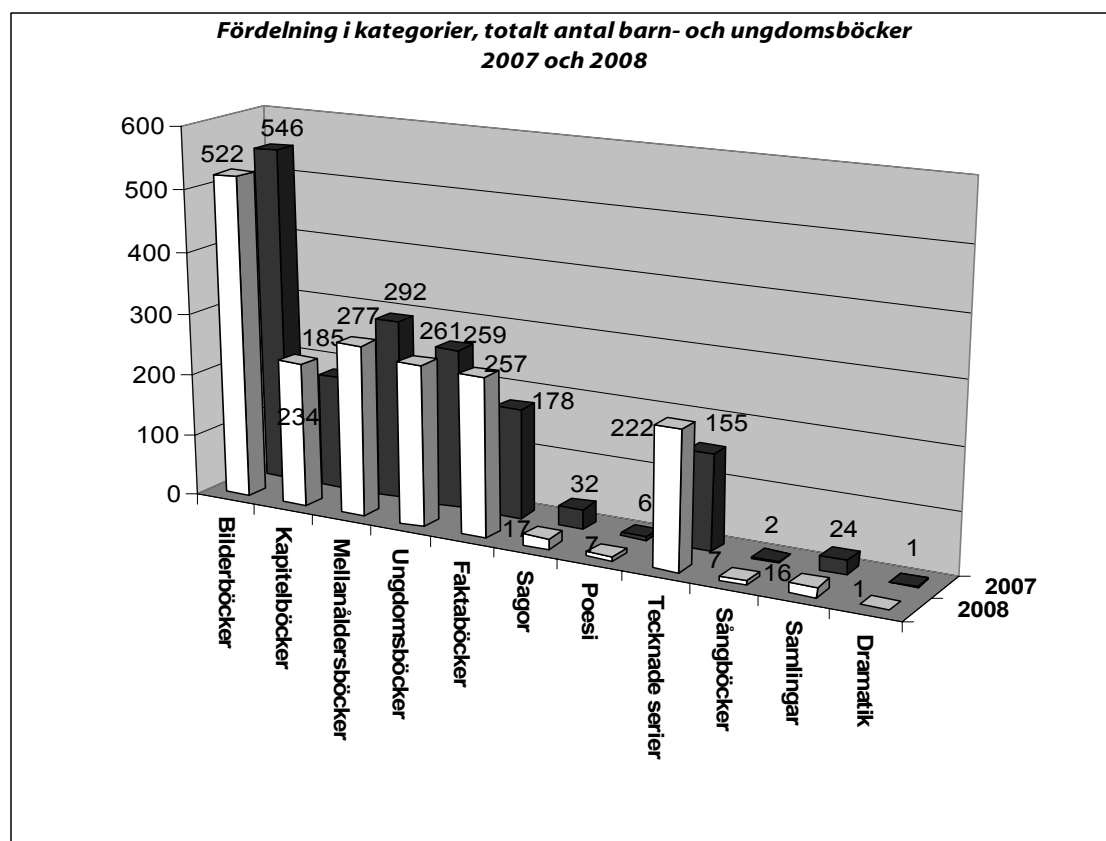
- Ishizaki, Hiroshi. *Chain mail : skicka vidare*. Stockholm: Bonnier Carlsen. Övers. Magnus Johansson
- Jacobsson, Ritta. *Afrodite och hämnden*. Stockholm: B. Wahlström.
- Jonsson, Märta. *Hur kom jag till? : en barn- och föräldrabok om provrörsbefruktning och äggdonation*. Östersund: Jellon.
- Kappel Jensen, Gry & Nybo, Lotte. *Stäng av, Max!* Solna: Turbine. Hanna Semerson
- Kieri, Katarina & Teleman, Sara. *Klart som korvspad, Astrakan*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Korotkov, Jurij Marksovic. *Tyll, svett och frusna själar*. Dala-Järna: Labyrint. Karin Lidén
- Krell, Madeleine. *De kallade mig Ise*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Lagercrantz, Rose & Lagercrantz, Rebecka. *Mysteriet med den försvunna Mathilda*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Landman, Tanya & Page, Julia. *Fiende*. Örnsköldsvik: Argasso. Övers. Maria Fröberg
- Lindbäck, Johanna. *Min typ brorsa*. Stockholm: Tiden.
- Lindström, Eva. *I skogen*. Stockholm: Alfabet.
- Ljunggren, Magnus. *Hålla masken*. Stockholm: Bonnier Carlsen. Löf, Jan. *Jan Lööfs serier. Vol.1*. Stockholm: Kartago.
- Lööf, Jan. *Jan Lööfs serier. Vol.1*. Stockholm: Kartago.
- Lööf, Jan. *Matildas katter*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- MacPhail, Catherine & Percival, Tom. *Under ytan*. Örnsköldsvik: Argasso. Övers. Helena Olsson
- Martini, Clem. *Domen*. Stockholm: Alfabet. Övers. Manni Kössler
- Medin, Lisa. *Medley. 3 & 4, Retroaktivitet*. Hofors: Lisa M Illustration.
- Meyer, Stephenie. *Ljudet av ditt hjärta*. Stockholm: B. Wahlström. Övers. Carina Jansson
- Möller, Annie. *Gömmarna*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Nilsson, Frida & Lindenbaum, Pija. *Jag, Dante och miljonerna*. Stockholm: Natur & kultur.
- Nordin, Magnus. *Tystnadens bus*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Novik, Naomi. *Svartkrut och eld*. Stockholm: Bonnier Carlsen. Övers. Lottie Eriksson
- Ojon, Gärd. *Ugglepladder i värsta Faluskogen*. Falun: Ojon förlag.
- Olczak, Martin & Sandler, Anna. *Megakillen i grevens tid*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Ollmark, Lena. *De skyldiga*. Stockholm: Tiden.
- Pohl, Peter. *Anton, jag gillar dig!* Stockholm: Alfabet.
- Reeve, Philip. *Grön storm*. Stockholm: Natur och kultur. Övers. Lena Karlin
- Richardson, E. E. *Djävulens fotspår*. Stockholm: Tiden. Övers. Mats Wänblad
- Roberts, David & Leslie, Jeremy (red.). *Slå upp mig*. Stockholm: Bonnier Carlsen. Övers. Maud Steen
- Rudnert, Björn & Kuhlau, Loui. *Barn som pruttar*. Malmö: Egmont Kärnan.
- Rudnert, Björn & Kuhlau, Loui. *Djur som pruttar*. Malmö: Egmont Kärnan.
- Rudnert, Björn & Kuhlau, Loui. *Fordon som pruttar*. Malmö: Egmont Kärnan.
- Rudnert, Björn & Kuhlau, Loui. *Saker som pruttar*. Malmö: Egmont Kärnan.
- Rørvik, Bjørn F. & Dybvig, Per. *Kossans matpaket*. Stockholm: JH Publishers. Övers. Ingar Gadd
- Sako, Dragan & Sjöström, Oskar. *100 smarta affärsidéer för unga*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Sandberg, Inger & Sandberg, Lasse. *Lilla Anna och lilla Långa Farbrorn*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Sandén, Märten. *Den femte systemen*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Sandström, Julia. *På ödets vingar*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Sheppard, Sarah. *Det var en gång- massor av dinosaurier*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Sjögren, Viveka. *Den dagen*. Göteborg: Kabusa.
- Skafté, Ulrik T., Frier Stewart, Birgitte. *Magnus kysar i sängen*. Solna: Turbine. Övers. Hanna Semerson
- Skåhlberg, Anette & Dahlquist, Katarina. *Kalle med klänning*. Uppsala: Sagolikt.
- Spolander, Jörn. *Cykla, panta och rädda en isbjörn*. Stockholm: Alfabet.
- Stark, Ulf & Ramel, Charlotte. *Kanel och Kanin letar efter sommaren*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Stark, Ulf & Majaluoma, Markus. *Krutpojken*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Storck, Åsa & Räder, Andréa. *Milos flykt*. Höganäs: Hegas.
- Summanen, Eddie & Kåberg, C. *Familjeboken*. Stockholm: Vombat.

- Sundberg, Greta (red.). *Jag behöver en jordbävning : texter och bilder av arton ungdomar i Sörmlands län*. Nyköping: Sörmlands musik & teater.
- Szabo, Petra. *Mia, Max och dockan i skogen*. Stockholm: Opal.
- Takalo, Tiitu. *I ringen*. Göteborg: Optimal Press. Jocke Laitala
- Teves, Miles & Howard, Martin. *Vampyrjägarens handbok*. Stockholm: B. Wahlström. Leif Jacobsen
- Thor, Annika. *Vad skulle du ha valt?* Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Torudd, Cecilia. *Samlade mästerverk. 1-3*. Sundbyberg: Semic.
- Wahldén, Christina. *Det dina ögon ser*. Stockholm: Tiden.
- Westerfeld, Scott. *Ful eller snygg?* Stockholm: Bonnier Carlsen. Övers. Lottie Eriksson
- Westerfeld, Scott. *Ful*. Stockholm: Bonnier Carlsen. Övers. Lottie Eriksson
- Widmark, Martin & Sternehill, Britt. *Rymd-Rakel och gubben i månen*. Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Wilson, Jacqueline & Sharratt, Nick. *Sockervadd och svåra val*. Stockholm: Alfabeta. Övers. Lina Erkelius
- Wing, Rachael. *Hata Romeo*. Stockholm: Tiden. Övers. Benedicte Callert
- Von Ziegesar, Cecily. *Gossip girl - leva livet här och nu*. Stockholm: B. Wahlström. Övers. Carina Jansson
- Wänblad, Mats. *Tysons tänkeböcker. D. 2, Falskhetens furste*. Stockholm: Tiden.
- Wänblad, Mats & Flygare, Ingrid. *Alfabetsjakten*. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Yokaj studio. *Kick-off. 1*. Stockholm: B. Wahlström.
- Zusak, Markus. *Boktjuven*. Stockholm: B. Wahlström. Övers. Anna Strandberg
- Österberg, Li, Rochling, Patrik. *Individ och omsorgsförvaltningen. Känslorna finns kvar*. Sandviken: Sandvikens kommun, Individ och omsorgsförvaltningen.

År 2008 utkom totalt 1821 barn- och ungdomsböcker i Sverige² (2007: 1680)

Kategorier	Förstaupplagor	Återutgivning
Bilderböcker	445(422)	77(124)
Kapitelböcker	200(148)	34(37)
Mellanåldersböcker	242(224)	35(68)
Ungdomsböcker	199(195)	62(64)
Faktaböcker (inkl pyssel- och sysselsättningsböcker)	244(164)	13(14)
Sagor (folk- och konstsagor)	16(23)	1(9)
Poesi	7(4)	–(2)
Tecknade serier	215(146)	7(9)
Sångböcker	6(1)	1(1)
Samlingar	14(17)	2(7)
Dramatik	–(1)	1(–)
Summa	1588(1345)	233(335)

Kommentar: År 2008 utkom totalt 1821 barn- och ungdomsböcker i Sverige (2007: 1680). Totalt antal svenska barn- och ungdomsböcker 2008: 711 titlar = 39 % (2007: 803 = 48 %). Totalt antal översatta barn- och ungdomsböcker 2008: 1110 titlar = 61 % (2007: 877 = 52 %). Av den totala barn- och ungdomsboksutgivningen utgörs 87 % av förstaupplagor (2007: 80 %).

² I statistiken ingår de verk som inkommit till Sbi senast 27 februari 2009 (läromedel räknas ej). Den slutgiltiga siffran kan alltså bli något högre. Till den totala svenska utgivningen av barnböcker för året kan dessutom läggas de titlar, som återutkommit helt oförändrade under år 2008.

Svenska barn- och ungdomsböcker i original år 2008

(Hit även böcker på andra språk utgivna i Sverige. Fjolårets siffror inom parentes.)

Kategorier	Förstaupplagor	Återutgivning
Bilderböcker	184(199)	70(110)
Kapitelböcker	104(84)	29(28)
Mellanåldersböcker	78(111)	15(28)
Ungdomsböcker	64(79)	26(28)
Faktaböcker (inkl pyssel- och sysselsättningsböcker)	84(77)	8(9)
Sagor (folk- och konst sagor)	6(8)	-(4)
Poesi	7(3)	-(2)
Tecknade serier	21(11)	-(-)
Sångböcker	3(1)	1(1)
Samlingar	9(13)	1(6)
Dramatik	-(1)	1(-)
Summa	560(587)	151(216)

Kommentar: Antal svenska barn- och ungdomsböcker 2008: 711 titlar = 39 % av utgivningen (2007: 803 = 48 %).

Av totalt antal förstaupplagor, svenska och översatta, utgör svenska förstaupplagor 35 % (2007: 44 %).

En liten del av de böcker som ges ut i Sverige är på andra språk än svenska och är inräknade i statistiken ovan. Här redovisas språken: engelska, finska, kurdiska, ryska, parallellspråkig svenska + ryska.

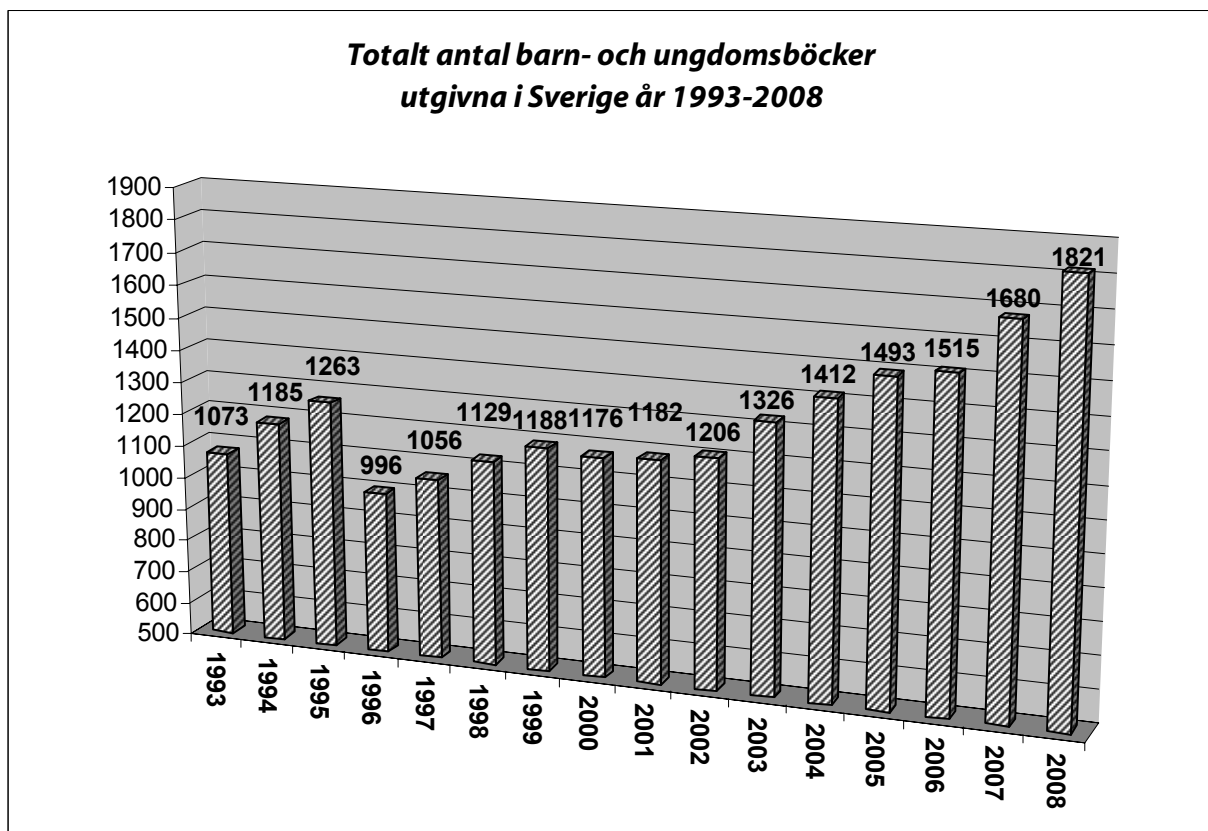
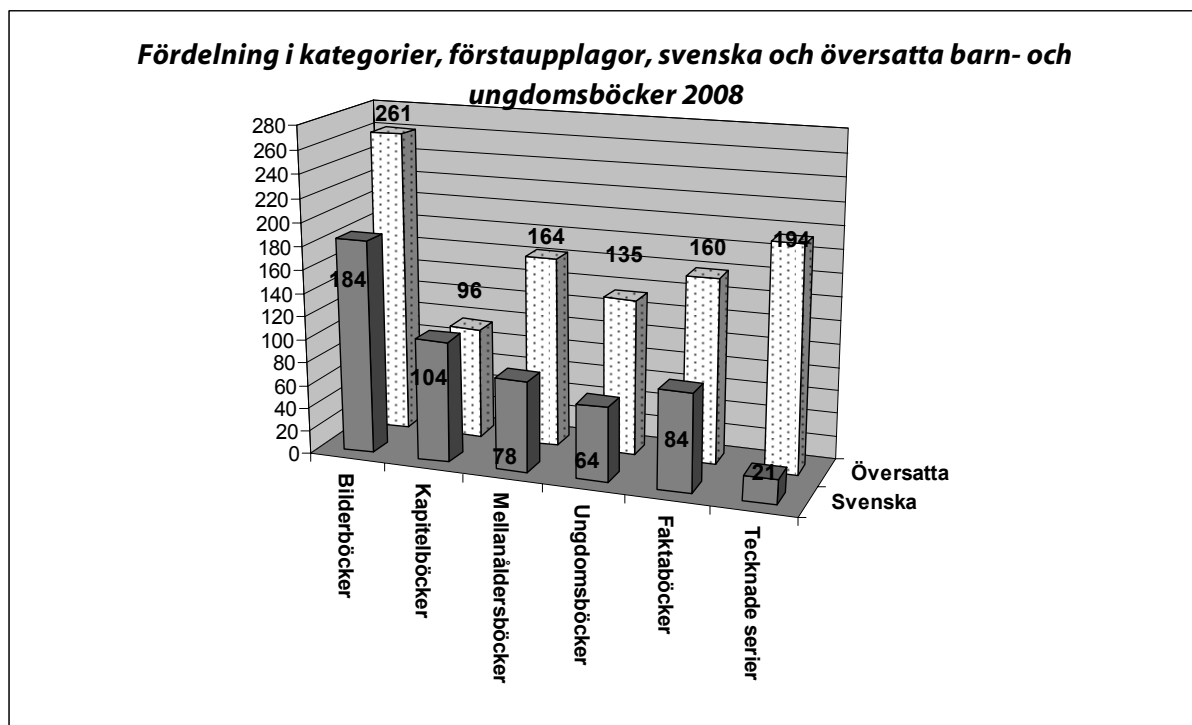
Översatta barn- och ungdomsböcker år 2008

(Fjolårets siffror inom parentes.)

Kategorier	Förstaupplagor	Återutgivning
Bilderböcker (Bb)	261(223)	7(14)
Kapitelböcker (Kb)	96(64)	5(9)
Mellanåldersböcker (Mb)	164(113)	20(40)
Ungdomsböcker (Ub)	135(116)	36(36)
Faktaböcker (Fb) (inkl pyssel- och sysselsättningsböcker)	160(87)	5(5)
Sagor (folk- och konst sagor, S)	10(15)	1(5)
Poesi (P)	-(1)	-(-)
Tecknade serier (Ts)	194(135)	7(9)
Sångböcker (Sb)	3(-)	-(-)
Samlingar (Saml)	5(4)	1(1)
Summa	1028(758)	82(119)

Kommentar: Antal översatta barn- och ungdomsböcker 2008: 1110 titlar = 61 % av utgivningen (2007: 877 = 52 %).

Av totalt antal förstaupplagor, svenska och översatta, utgör översatta förstaupplagor 65 % (2007: 56 %).

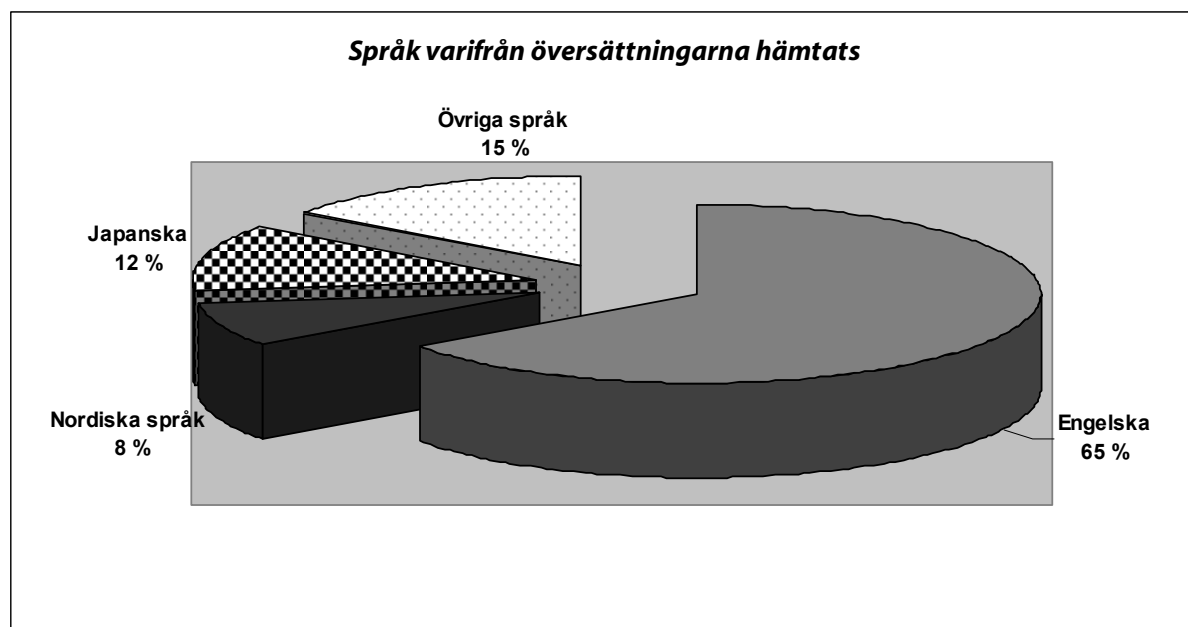

Kommentar: Svenska barnboksinstitutets Bokprovning har genomförts sedan årgång 1993. Mellan åren 1993-1998 hämtades statistiken från Svensk bokförteckning.

Språk varifrån översättningarna (förstaupplagor) hämtats 2008

Språk	Totalt	Bb	Kb	Mb	Ub	Fb	S	P	Ts	Saml	Sb
Danska	43(34)	20(10)	12(4)	6(15)	3(2)	1(1)			–(1)	1(1)	
Engelska	670(485)	173(155)	58(35)	133(80)	123(105)	140(70)	6(11)		33(26)	3(3)	1(–)
Estniska	–(1)		–(1)								
Finska	5(4)	3(–)	–(2)		–(1)	1(–)	–(1)		1(–)		
Franska	37(32)	12(6)	1(1)	–(2)	–(1)	9(3)	1(3)		14(16)		
Grekiska	–(4)								–(4)		
Isländska	–(1)	–(1)									
Italienska	1(8)	–(7)	–(1)			1(–)					
Japanska	128(68)		1(–)	–(1)	1(–)				126(67)		
Koreanska	9(20)					1(–)			8(20)		
Nederländska	17(11)	13(9)	1(1)	–(1)		1(–)					2(–)
Norska	32(21)	10(2)	7(8)	5(3)	3(3)	–(4)			7(1)		
Portugisiska ³	4(–)			2(–)					2(–)		
Ryska	2(–)				1(–)		1(–)				
Spanska ⁴	3(1)			1(–)	1(1)	1(–)					
Svenska ⁵	31(22)	18(18)	4(1)	4(1)	1(1)	1(1)			3(–)		
Tyska	35(39)	6(11)	11(10)	13(9)	2(2)	2(7)	1(–)				
Ungerska	1(1)		1(–)					(–)1			
Vietnamesiska	–(1)			–(1)							
Uppgift saknas	10(5)	6(5)				2(–)	1(–)			1(–)	
Summa	1028(758)										

Kommentar: Engelska original 65 % (2007: 64 %). Japanska original 12 % (2007: 9 %).

³ Varav en bok från Brasilien.

⁴ Varav en bok från Kuba.

⁵ Svenska författares och illustratörers böcker översatta till andra språk och utgivna i Sverige. Övriga svenska författares och illustratörers böcker som översatts till andra språk och givits ut i andra länder än Sverige redovisas inte i statistiken.

Statistik, upphovsmän, kön

(Maximalt tre upphovsmän per bok räknas.)

Förstaupplagor, svenska och översatta (2007 års siffror inom parentes.)

Svenska böcker	Kvinnor	Män
Bilderböcker	198(239)	98(84)
Kapitelböcker	126(106)	60(41)
Mellanåldersböcker	59(86)	47(80)
Ungdomsböcker	45(47)	26(40)
Faktaböcker	58(59)	57(55)
Tecknade serier	12(3)	13(10)
Dramatik	–(1)	–(1)
Summa	498(541)	301(311)
Översatta böcker	Kvinnor	Män
Bilderböcker	139(119)	104(72)
Kapitelböcker	92(58)	60(34)
Mellanåldersböcker	107(82)	71(75)
Ungdomsböcker	95(77)	44(37)
Faktaböcker	76(49)	108(34)
Tecknade serier	61(58)	117(75)
Summa	570(443)	504(327)

Kommentar: Av det totala antalet upphovsmän är 57 % (61 %) kvinnor medan 43 % (39 %) är män.

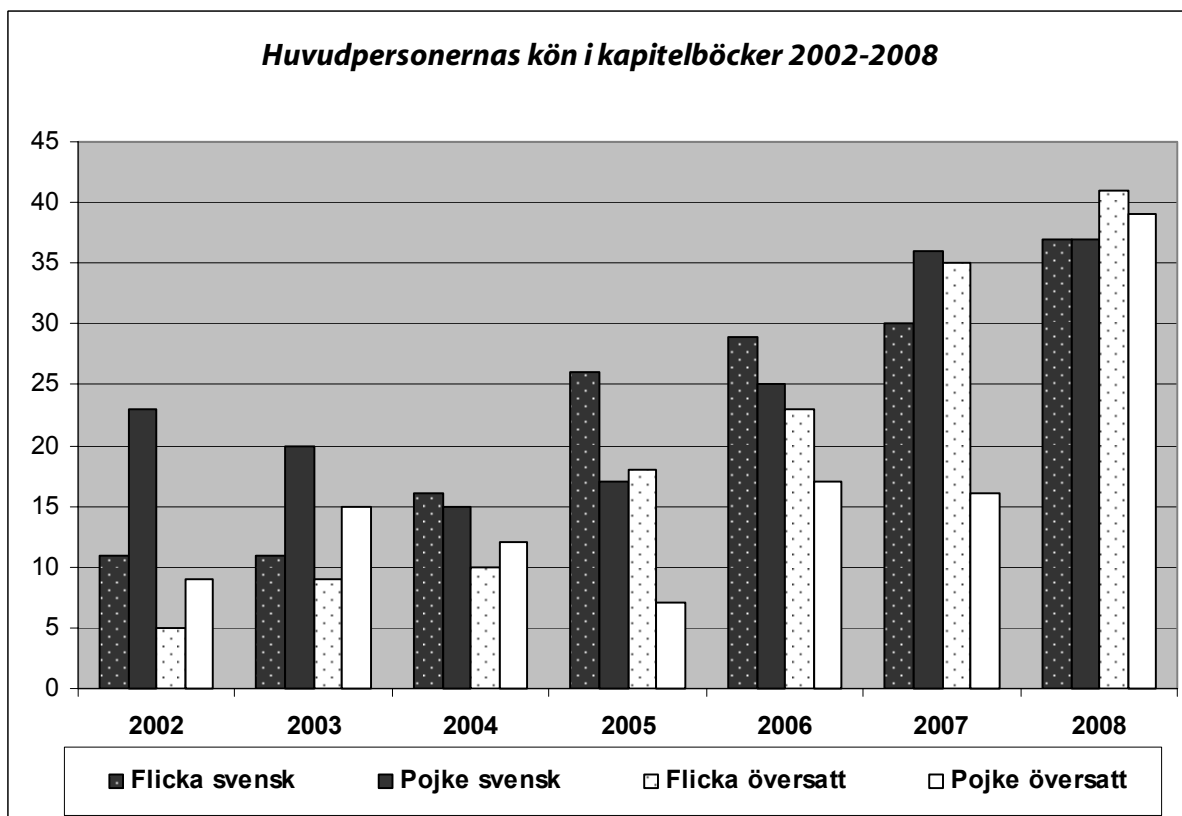
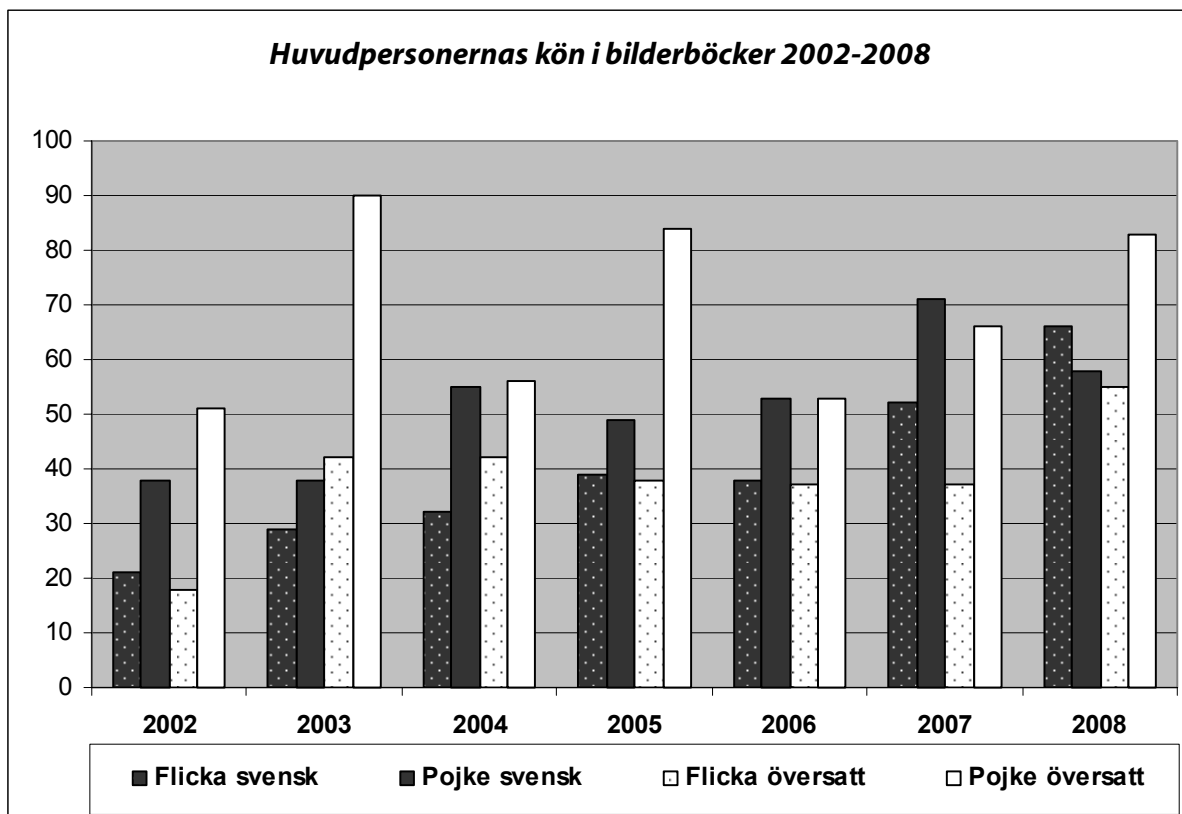
Statistik, huvudpersoner, kön

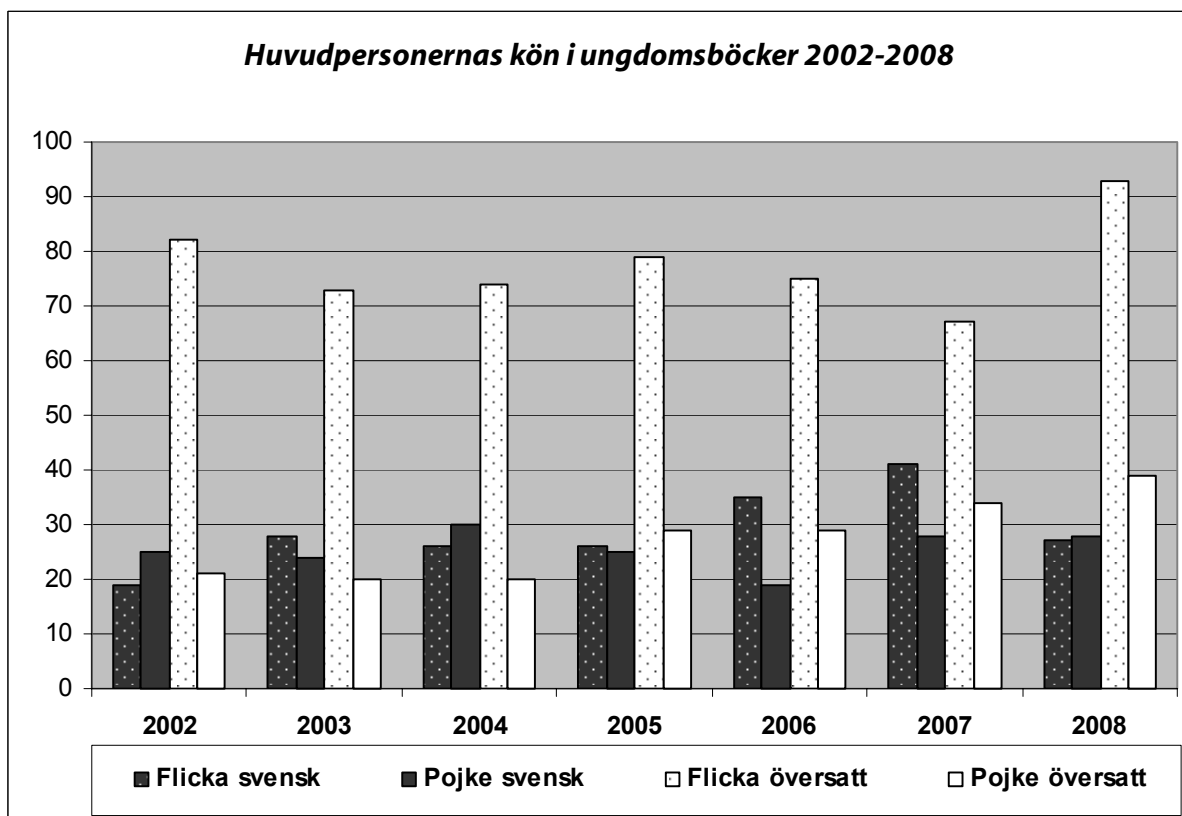
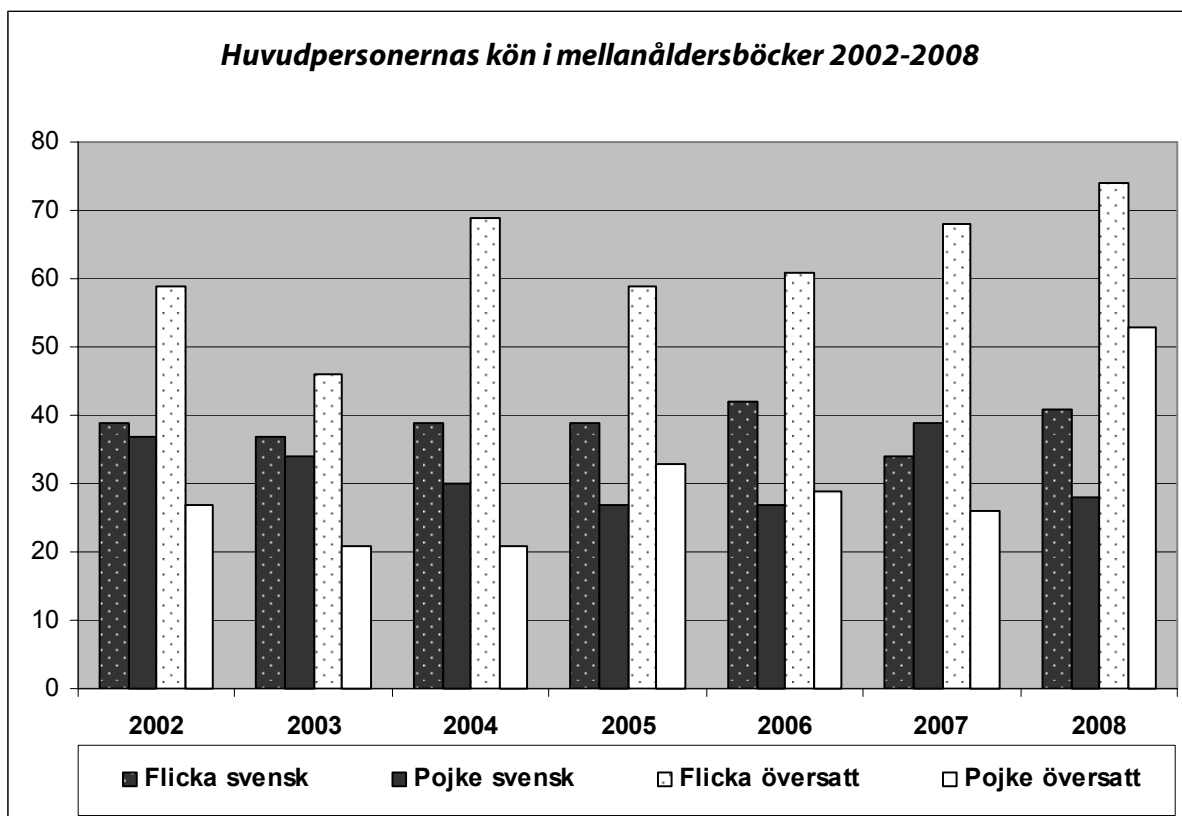
– om det går att fastställa, därav skillnaden jämfört med totalsiffror. Huvudpersonen kan också vara ett djur.

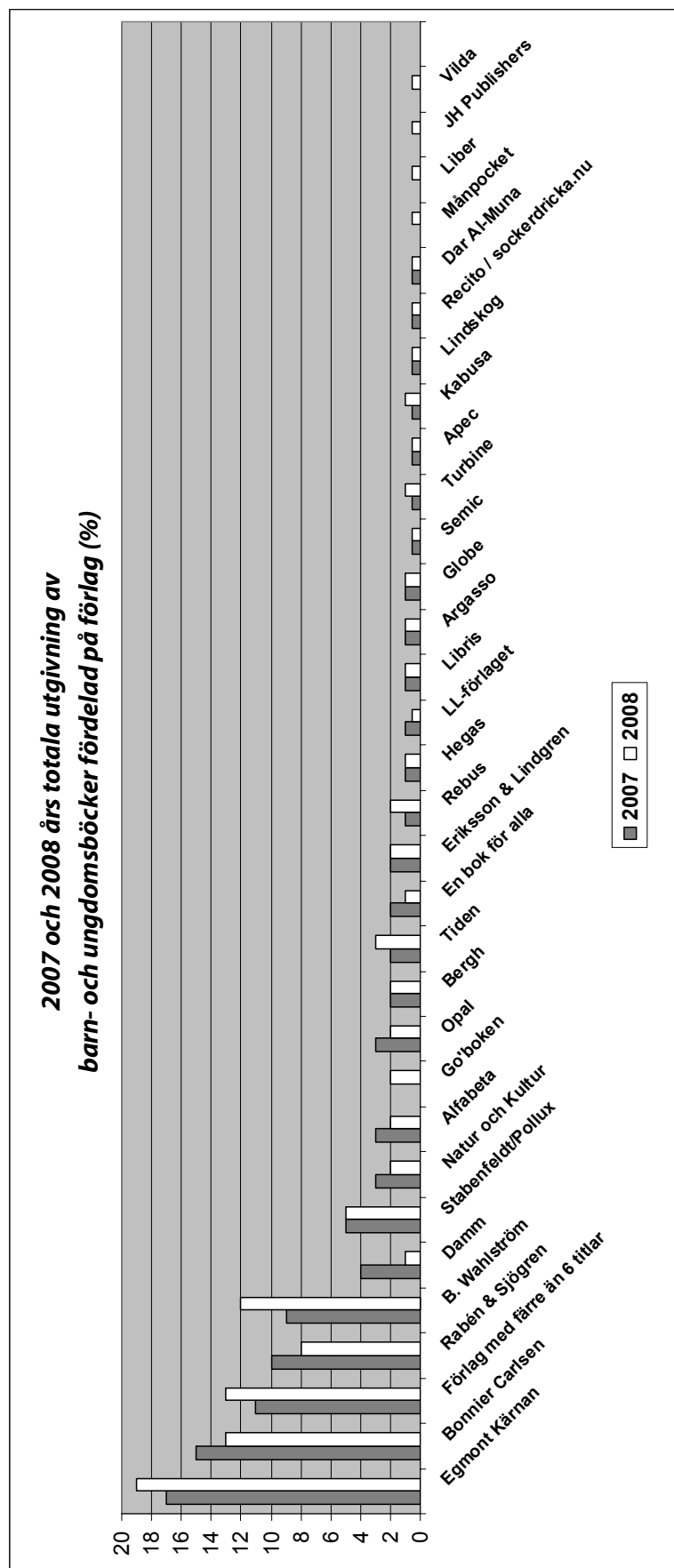
Förstaupplagor, svenska och översatta (2007 års siffror inom parentes.)

Svenska böcker	Flicka	Pojke	Par
Bilderböcker	66(52)	58(71)	12(13)
Kapitelböcker	37(30)	37(36)	18(11)
Mellanåldersböcker	41(34)	21(39)	8(5)
Ungdomsböcker	27(41)	28(28)	1(3)
Tecknade serier	6(1)	12(5)	3(–)
Summa	177(158)	156(179)	42(32)
Översatta böcker	Flicka	Pojke	Par
Bilderböcker	55(37)	83(66)	6(4)
Kapitelböcker	41(35)	39(16)	5(5)
Mellanåldersböcker	74(68)	53(26)	2(6)
Ungdomsböcker	93(67)	39(34)	–(2)
Tecknade serier	28(25)	111(72)	7(5)
Summa	468(390)	481(393)	62(54)

Kommentar: 2008 var 51 % (50 %) pojkar och 49 % (50 %) flickor.

Kommentar: Förlag med en utgivning om färre än sex titlar har samlats under en rubrik. Övriga redovisade förlag har en utgivning av barn- och ungdomsböcker på sex eller fler titlar.

Program **Svenska barnboksinstitutets Bokprovning**

Utställning 10 mars – 16 april 2009

Alla barn- och ungdomsböcker utgivna år 2008 visas i Sbi:s bibliotek.
Miss inte detta unika tillfälle att ta del av den fullständiga utgivningen!

Utökad öppethållande under Bokprovningen:
Onsdag 11/3 kl. 12-19, onsdag 25/3 kl. 12-19 och onsdag 15/ 4 kl. 12-19.
(Ordinarie öppettider: mån-tor kl. 12-17).

Guidade visningar (kostnadsfria, 30 min):

Dag	Tid
onsdag 11 mars	18.00
torsdag 19 mars	15.00
onsdag 25 mars	18.00
tisdag 31 mars	17.00
onsdag 15 april	18.00

Visning för större grupper (minst 10 pers.) andra tider,
vänligen kontakta info@sbi.kb.se / 08-54 54 20 50.

Föreläsningar och pressvisning 10 mars

- 9.00-9.05 Bara jag i böckerna? Jan Hansson, Sbi hälsar välkommen.
9.05-9.35 Marta Hedener, Sbi, presenterar 2008 års utgivning av barn- och ungdomsböcker; statistik, trender och tendenser.
9.35-9.45 Tid för frågor.
9.45-10.30 Visning av utställningen, kaffe serveras.
10.30-11.15 Arkeologen och författaren Jonathan Lindström reflekterar över 2008 års Faktaboksutgivning.
11.15-11.45 Den digitala bilderboken - gammal eller ny? Lena Lundgren, utvecklingsledare vid Regionbibliotek Stockholm, spanar.

Föreläsningkväll för lärare 10 mars

- 17.00 Vin och smörgås serveras.
17.15 Jan Hansson, Sbi, hälsar välkommen.
17.30 Marta Hedener, Sbi, presenterar 2008 års utgivning av barn- och ungdomsböcker; statistik, trender och tendenser.
18.00 Vinpåfyllning, frukt.
18.15 "Årets böcker i estetiskt och instrumentellt perspektiv", Jan Hansson, Sbi.
18.45 Arkeologen och författaren Jonathan Lindström reflekterar över 2008 års faktaboksutgivning.
19.30 Visning av utställningen.

Föreläsningar 11 mars

- 9.00-9.05 Bara jag i böckerna? Jan Hansson, Sbi, hälsar välkommen.
9.05-9.35 Marta Hedener, Sbi, presenterar 2008 års utgivning av barn- och ungdomsböcker; statistik, trender och tendenser.
9.35-9.45 Tid för frågor.
9.45-10.30 Visning av utställningen, kaffe serveras.
10.30-11.15 "Det ansvarstagande barnet – faktaboken och barns kunskapande", Marie Johansen, utvecklingsledare vid Stockholms stadsbibliotek och Lena Lundgren, utvecklingsledare vid Regionbibliotek Stockholm.
11.15-12 "Familj och moral i 2008 års kapitel- och mellanåldersböcker", Cecilia Östlund, Sbi.

Debutantdag 12 mars

- 12.30 Dagens konferencier, Lillemor Torstensson, Sbi, hälsar välkommen.
- 12.30-12.45 Marta Hedener, Sbi, presenterar statistik över 2008 års barn- och ungdomsböcker.
- 12.45-13.10 Tre debutanter presenterar sig: Lena Victorin: *Take look at dig själv*.
Bonnier Carlsen, Anders Nyman: *Amanda och ängeln i flaskan*. Alfabet. Elisabet Omsén:
Pappa bor på fängelset. B4press
- 13.10-13.40 Debutanten Ulf Stark samtalar med Jan Hansson, Sbi.
- 13.40-14.10 Paus, möjlighet att se utställningen.
- 14.10-14.40 Tre debutanter presenterar sig. Ingrid Remvall: *Silverträdarna*. B Wahlströms.
Henrik Larsson: *Krigarhjärta*. Bonnier Carlsen. Lise Indahl: *Den osynliga*. Rabén & Sjögren.
- 14.40-15.00 Konstnären Stina Wirsén om debuten och hur man behåller sin konstnärliga integritet.
- 15.00-15.30 Tre debutanter presenterar sig. Eddie Summanen/Calle Kåberg: *Familjeboken, Vad har du i din väska*. Vombat. Malin Lilja: *Mumier*. Natur och kultur. Hans Carstensen: *Poker Mongo*.
Bonnier Carlsen.
- 15.30-16.00 Lillemor Torstensson intervjuar de nominerade till Slangbellan*. Malin Anclair: *Ibland regnar det...* Opal. Kristina Digman: *Floras kulle*. Rabén & Sjögren. Thomas Fröhling: *Kung Steves självlysande hip hop bibel*. Rabén & Sjögren.
- 17.00 Utdelning av Slangbellan på Sveriges författarförbund, Drottninggatan 88B.

**Slangbellan är ett debutantpris om 30 000 kronor och delas ut av Sektionen för barn- och ungdomsböcker vid Sveriges författarförbund.*

**Lokal: Svenska barnboksinstitutet, Odengatan 61, Stockholm, T-bana:
Odenplan (om inte annat anges).
Fri entré, ingen förhandsanmälan (om inte annat anges).**

Turné

Årets Bokprovning på turné går till
Östersund 16 mars
Örebro 17 mars
Jönköping 18 mars
Malmö den 19 mars

Bokprovningen genomförs i samverkan med Regionbibliotek Stockholm, Stockholms stadsbibliotek och region- och länsbiblioteken på turnéorterna.

Debutanter 2008

Bilderböcker

- Alfabetsjakten*, Mats Wänblad, 1964-, (författare) & Ingrid Flygare, 1972-, (illustratör). Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Alice från Kina*, Anders Jansson, 1963-, (författare) & Nina Östman, 1954-, (författare). Stockholm: Alfabeta : SVT.
- Amanda och fågelbadet*, Mi Karlsson Bergkvist, 1970-, (författare) & Emma Nordangård, (illustratör). Stockholm: Sivart.
- Bajskorvorna Nisse och Bertil dyker upp*, Lena Fye, 1959-, (författare) & Tulsa Jansson, 1969-, (illustratör). Stockholm: Lena Fye.
- Bella & Ebba kastar nappar*, Sanna Juhlin, 1970-, (författare) & Robert Brundin, (illustratör). Sollentuna: Catarina Edelsvärd: JH Publishers.
- Berättelsen om Vincent = Vincent's story*, Alley Ahlquist, 1988-, (text och bild). Stockholm: Premiss.
- Birger : det lilla Storsjöödjuret*, Sara Strömberg, 1975-, (författare) & Anders Nilsson, 1969-, (illustratör). Östersund: Nestor Design.
- Boken om superhjältar*, Daniel Möllberg, 1972-, (författare) & Anna Friberger, 1944-, (illustratör). Stockholm: Bonnier Carlsen.
- Bullen ska inte sova själv*, Malin Hardestam, 1970-, (text och bild). Malmö: Egmont.
- Din dopdag*, Kerstin Rösth Hast, 1956-, (författare) , Cecilia Strømmer, (författare) & Åke Backman, (illustratör). Örebro: Libris.
- Ellas café*, Martin Widmark, 1961-, (författare) , Emma Warg, 1967-, (författare) & Malin Lindgren, 1964-, (illustratör). Stockholm: Tiden.
- En dag på zoo : en titt på naturen : en fantasins resa : en upplevelse bok för de mindre : en bok för de äldre att peka, förklara och berätta med : en bok*, Börje Falkhäll, 1960-, (författare). Hallstavik: Hallstabild.
- En trollsaga*, Hannelore Bengtsson, 1937-, (författare) & Lillemor Karlberg, 1941-, (illustratör). Växjö: Hannelore Bengtsson.
- Fingal : en annorlunda fågel*, Annica Arnborg, 1958-, (text och bild). Fritsla: Vitterleken.
- Fjärilens underbara resa*, Christel Björk, (text och bild). Fritsla: Förlagstryckeriet Vitterleken.
- Herr Rädd : känner du Herr Rädd?*, Dag Stähle, 1970-, (författare) & Kalle Berglund, (illustratör). Stockholm: A&O Böcker.
- Herra Hietanen = Herr Sandman*, Liisa Ojala, 1952-, (text och bild). Nykvarn: Finn-Kirja.
- Ibland regnar det*, Malin Anclair, 1971-, (författare) & Mimmi Tollerup-Grkovic, 1961-, (illustratör). Bromma: Opal.
- Kalle Bagare får en idé : en berättelse för barn och alla andra om en succébulles tillkomst och firande*, Kaeth Gardestedt, 1942-, (författare) & Leif Nelson, 1936-, (illustratör). Malmö: Soleka.
- Kompispatrullen*, Emma Matton, (författare) , Katrin Johansson, (författare) & Pontus Jäderström, (illustratör). [Gävle].
- Lisa och monsterhästarna = Lisa and the monster horses = Lisa y los caballos monstruosos*, Margit Björklund, 1942-, (illustratör) & Kate Kalmström, 1947-, (författare). Borgholm Tallstugan.
- Mamma i trotsåldern : [en Klara-bok]*, Malin Benno Hjerpe, 1982-, (författare) , Annika Hjerpe, 1954-, (författare) & Magdalena W. Lavebratt, 1967-, (illustratör). Västerås: Författarhuset.
- Mi och Pi*, Kerstin Svevar, 1950-, (författare) & Lena Dolata, 1966-, (illustratör). Stockholm: JH Publishers.
- Minas snäcka : en berättelse om hur Hallwylska museet blev till*, Gösta Sandell, 1969-, (illustratör) & Jessica Söderqvist, 1975-, (författare). Stockholm: Hallwylska museet.
- Minstas väg hem*, Miranda Hedbring, 1974-, (författare) , Marcus Hedbring, 1975-, (författare) , Heléne Lökvist, 1974-, (illustratör) & Rebecka Alsterlind, 1986-, (illustratör). Hedenäset: Lumio.
- Nejliska och lilla lilla syster*, Hanna Zetterberg Struwe, 1973-, (författare) & Anna-Karin Garhamn, 1980-, (illustratör). Stockholm: Rabén & Sjögren.
- När det slutar regna*, Pernilla Wåhlin, 1982-, (text och bild) & Petra Wåhlin, 1979-, (text och bild). Malmö: Doob.
- När jag blir stor : en ABC-bok*, Karin Tidholm, 1973-, (författare) & Emma Åkerman, 1976-, (illustratör). Stockholm: Rabén & Sjögren.
- När Malin Marie rymde till Hammarbacken*, Marianne Matsson, 1935-, (författare) & Hans Matsson, (fotograf). [Kopparberg: Marianne Matsson].
- Pappa bor på fångset : en verklighetsbaserad berättelse*, Elisabet Omsén, 1965-, (författare) & Eva Lindegren, 1969-, (illustratör). Göteborg: B4Press.

- Pappa hämtar!*, Alexander Holmberg, 1969- , (författare) & Ewa Stackelberg, 1955- , (fotograf). Linköping: Olika.
- Prins korv på äventyr*, Lars Arvidsson, 1976- , (text och bild). Växjö: Leolair.
- Prinsessan och hajtanden*, Josefin Sjölander, 1976- , (text och bild). Stockholm: Marcus.
- På djupet*, Jenny Karlsson, 1983- , (illustratör). Göteborg: Kabusa böcker.
- River och sälarne : en bok om Rivers första tur på havet*, Susanne Lingefjärd Hedqvist, 1959- , (författare) & Helene Rafstedt, 1956- , (illustratör). Göteborg: B4PRESS.
- Sagan om olika*, Stefan Whilde, 1966- , (författare) & Robban Björkdahl, (illustratör). Borås: Recito : Litenupplaga.se [distributör].
- Solen och månen*, Alemayehu Dibaba, 1976- , (text och bild). Borås: Recito : Litenupplaga.se [distributör].
- Stiligt Stella*, Mia Sjöström, 1970- , (författare) & Elliot Elliot, 1967- , (fotograf) Stockholm: Eriksson & Lindgren.
- Tyranno*, Kristina Murray Brodin, 1953- , (författare) & Bettina Johansson, 1977- , (illustratör). Stockholm: Vombat.
- Uffe syskonbror*, Marie Norin, 1967- , (författare) & Maria Nilsson Thore, 1975- , (illustratör). Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Ugglan som inte kunde somna*, Maria Askling, 1959- , (författare) & Annalena Perwallius, 1959- , (illustratör). Malmö: Egmont Kärnan.
- Vad har du i din väska?*, Eddie Summanen, 1980- , (författare) & C. Kåberg, 1986- , (illustratör). Stockholm: Vombat.
- Var är Noras pulka?*, Elmira Zadissa, 1978- , (författare) & Ramona Zadissa, 1974- , (författare). Umeå: Kulturstorms förlag.
- Villes pappa sitter i fängelse*, Linda Aspelöf, 1974- , (författare) & Ethel Eriksson, (illustratör). [Ervalla: Linda Aspelöf]
- Vorven Moa går på toa*, Karin Salmson, 1975- , (författare) & Emma Göthner, 1979- , (illustratör). Billeberga: Vilda.
- Åh, vad ni ska sakna mig!*, Anita Forsnäsgrård, 1961- , (författare) & Anders Palmgren, 1945- , (illustratör). Karlstad: Forsnäsgrård frilans.

Kapitelböcker

- Amanda och ängeln i flaskan*, Anders Nyman, 1955-, (författare). Stockholm: Alfabet.
- Bepparna och den skräpiga skogen*, Amanda Wassberger, 1989- , (text och bild) Hedenäset: Lumio.
- Flammans sagor : om sina vänner djuren*, Messua Blessing, (författare) & G. Bergström, (illustratör). Hede: HLT.
- Flisans äventyr*, Katarina Leifsdotter, 1964- , (författare) & Birgitta Geite, (illustratör). [Vellinge: Katarina Leifsdotter].
- Hunden Scotty och Tycho Brabes Hven*, Åke Jönsson, 1949- , (författare) & Carlsson, Lena, 1947- , (illustratör). Landskrona: Litorina.
- Jennie och Joel åker till Mars*, Per Nilsson, 1969- , (författare) & Bengt Holmquist, 1953- , (illustratör). Stockholm: JH Publishers.
- Joanna får en egen häst*, Malin Eriksson, 1979-, (författare) & Anna Windborne-Brown, 1967-, (illustratör). Hägersten: Kikkuli.
- Kvalstret Kalle : en berättelse för barn och vuxna*, Erik Lindholm, 1941- , (författare) & Gabriella Rosati, (illustratör). Stockholm: Erik Lindholm (Books-on-demand [distributör]).
- Leo och det magiska huset*, Annelie Rosendahl, 1975- , (författare). [Sverige] :Vulkan ;[Östersund :Annelie Rosendahl],
- Minkefällan*, Alwa Woxlin, 1948- , (författare) & Inger Jonasson, 1949- , (illustratör). Bollnäs: Bokförlaget Kompetens & Rekreation.
- Modighetsprovet*, Anna Holmström Degerman, 1970- , (författare) & Boel Werner, 1965- , (illustratör). Bromma: Opal.
- Mot livets stora äventyr*, Anna Risberg, 1959- , (text och bild). Avesta: Noton Music.
- Pepparkakshusets hemlighet*, Jerker Eriksson, 1969- , (författare) & Johanna Nowicki, 1985- , (illustratör). Dala-Floda: Berättarens hatt.
- Riktiga häxor : en barnbok*, Eta Christensson, 1945- , (text och bild). Höör: Leva.
- Roger och simskolan*, Sara Johnsson, 1970- , (författare) & Margareta Berggren, (illustratör) Vallentuna: Diamantförlaget.
- Som pojkar är mest*, Gaya Pienitzka, 1960- , (författare) & Astrid Danielsen Sirevåg, 1965- , (illustratör). Visby: [Nomen] : Books-on-demand [distributör].
- Trollens magiska äventyr*, Jari Virtanen, 1966- , (författare) & Ricardo Acevedo, 1965- , (illustratör).

Gothenburg: B4press.

- Ugglepladder i värsta Faluskogen*, Gärd Ojon, 1934- , (författare). Falun: Ojon förlag.
Vi ses vid smultronkullen : en berättelse, Eva Nordström, 1957- , (författare) & Sven Andersson, (illustratör). Ljusdal: OrdEva.
Victorias äventyr : en berättelse för barn och vuxna, Keijo Laakso, 1935- , (författare). Uppsala: Lasse Lus handelsbolag.
Wilmas vilda extramamma, Annette Larsson, 1957- , (författare). Lidköping: Alboken.
Ängbydeckarna löser mysteriet med juveltyvarna i Norra Ängby, Oscar Eriksson, 1999- (författare), Carina Gustafsson, 1966-, (författare) & Philip Jarl-Heie, 1994- (illustratör). Bromma: Ängbyförlaget.

Mellanåldersböcker

- Cigaretthäxan: roman*, Lena Wistrand, 1964- , (författare). Hägersten: King ink.
Den osynliga, Lise Indahl, 1962- , (författare). Stockholm: Rabén & Sjögren.
Drakflickan, Jemima Hammarlund, 1978- , (författare). Orust: SPLI.
Fågeln, Dan Haupt, 1958- , (författare) , Inger Haupt, 1961- , (författare) & Ola Gustafsson, 1970- , (illustratör). Sollentuna: Catarina Edelsvärd : JH Publishers.
Jul utan lov, Ulla Bergholm, 1948- , (författare). Trelleborg: Zen Zat.
Kung Steves självlysande hip hop bibel, Thomas Fröhling, 1963- , (författare). Stockholm: Rabén & Sjögren.
Kärlek & dynamit, Kajsa Gordan, 1958- , (författare). Stockholm: Bergh.
Köttjuven : i lävvo på Djurgården, Lotta Willborg Stoor, 1967- , (författare) & Ville Söderbaum, 1978- , (författare). Stockholm: Stoor Sthlm.
Landet Mythia : [en julkalenderroman], Lennart Guldbbrandsson, 1974- , (författare) & Mona Durefelt, 1967- , (författare). Stockholm: Vulkan.
Silvertrådarna, Ingrid Remvall, 1974- , (författare) & Johan Egerkrans, 1978- , (illustratör). Stockholm: B Wahlström.
Stall Magaluff, Elisabeth Gustavsson, 1954- , (författare) & Anna Windborne-Brown, 1967- , (illustratör). Hägersten: Kikkuli.
Vinter på berättargränd, Erika Olofsson Liljedahl, 1982- , (författare). Lund: Erika Olofsson Liljedahl.
Väktaren & stenarna, Jonna Berggren, 1968- , (författare). Billeberga: Vilda förlag.

Faktaböcker

- Bubbelskratt : bus, pyssel, mat och mums*, Annika Persson, 1969- , (författare) & Ann-Charlotte Fägerlind, 1974-, (fotograf) Hestra: Isaberg.
Cykla, panta och rädda en isbjörn, Jörn Spolander, 1970- , (författare). Stockholm: Alfabeta.
Det dom inte sa : [om hur jag blev feminist], Lisa Lindén, 1976- , (författare) & Katy Kimbell, (illustratör). Stockholm: Tiden.
Gud finns nog inte : en bok om att inte tro på gudar, Patrik Lindenfors, 1964- , (författare) & Vanja Schelin, 1972- , (illustratör). Stockholm: Fri tanke.
Hellre tusen myggbett, Stephen Bjar, 1948- , (författare) & Tina Landgren, 1974- , (illustratör). Billeberga : Vilda ; Stockholm: Sveriges makalösa föräldrar.
Hur kom jag till? : en barn- och föräldrabok om provörsbefruktning och äggdonation, Märit Jonsson, 1967-, (text och bild). Östersund: Jellon.
Kyrkebok, Anita Helgesdotter, 1941- , (författare) & Petra Szabo, 1951- , (illustratör). Västerås: Västerås stift.
Känslorna finns kvar, Li Österberg, 1978- (författare, illustratör) & Patrik Rochling, 1976- (författare, illustratör). Sandviken: Sandvikens kommun, Individ och omsorgsförvaltningen.
Mental träning för unga idrottare, Christian Augustsson, 1966- , (författare) & Pontus Björlin, (illustratör). Stockholm: Rabén & Sjögren.
Minsta boken om fjällvandring, Fredrik Hjelmstedt, 1973- , (författare) , Jonas Sundvall, 1972- , (författare) & Malin Källsen, 1972- , (illustratör). Stockholm: Calazo.
Mumier, Malin Lilja, 1969- , (författare) & Jojo Falk, 1970- , (illustratör). Stockholm: Natur & kultur.
Pengar - världens påbitt : ekonomi och miljö på 2000-talet, Karin Holmblad Brunsson, 1945- , (författare). Järfälla: Allmänna ord.
Piller och baciller : en liten bok om läkemedel, Fredrik Brounéus, 1971- , (författare) & Nina Erixon-Lindroth, 1972- (illustratör). Höganäs: Edition Andersson.
Roligt att sticka : [en stickbok för dig som är nybörjare], Malin Larsson, 1973- , (författare) , Anna Jeppsson, 1966- , (fotograf) & Anders Jeppsson, 1950- , (illustratör). Västerås: Ica.
Smarta cash, Jonas Emlund, 1973- , (författare). Danderyd: Frontix.
Stressa ner : tonårsboken, Eva Robild, 1964- , (författare) & Mette Bohlin, 1954- , (författare). Höganäs:

Robild reportage AB.

Take a look at dig själv, Lena Victorin, 1975- , (författare) & Mattias Olsson, (illustratör). Stockholm: Bonnier Carlsen.

Tim går till tandläkaren, Lena Ulander, 1957- , (författare) & Eva Bergström, (fotograf). Stockholm: Stimulans-Stockholm.

Tjejsnack, Ina Nivald, 1977- , (författare) , Anneli Nilsson, 1978- , (författare) , Hedvig Häggman-Sund, 1987- , (illustratör) & Camilla Gewing-Stålhane, 1964- , (fotograf). Malmö: Stabenfeldt.

Varför ska man säga tack? : Drakens vett och etikett för barn, Agneta Tersmeden Hendel, 1966- , (författare) & Christina Nouckhoff, 1939- , (illustratör). Borås: Recito.

Ungdomsböcker

Axels krig, Britt Engdal, 1941- , (författare) & Helena Sellgren, 1964- , (illustratör). Höganäs: Hegas.

Bögslungan, Per Alexandersson, 1964- , (författare) & Jens Andersson, 1967- , (illustratör). Stockholm: LL-förlaget.

De kallade mig Ise, Madeleine Krell, 1989- , (författare). Stockholm: Bonnier Carlsen.

Ilja, Ingela Persson, (författare). Orust: SPLI.

Johanna och jordbyggarna, Y. M. Bohman, 1953- , (författare). Borås: Recito : Litenupplaga.se [distributör].

Krigarhjärta, Henrik Larsson, 1978- , (författare). Stockholm: Bonnier Carlsen.

Miranda & Den franska liljan, Ann Karlsson, 1951- , (författare). Alvesta: Sakaj.

Pions hemlighet, Liselotte Holm, 1958- , (författare). Lund: Pinot.

Poker Mongo, Hans Carstensen, 1958- , (författare). Stockholm: Bonnier Carlsen.

På ödets vingar, Julia Sandström, 1990- , (författare). Stockholm: Bonnier Carlsen.

Semester! : blev de som de trodde? : en ungdomspocket, Kerstin Ljungqvist, 1957- , (författare). Borås: Recito : Litenupplaga.se [distributör].

Stå på dig!, Petronella Johansson, 1964- , (författare). Borås: Recito.

Tankar med stjärnglans, Martine Ingvarsson, 1966- , (författare). Stockholm: Lindskog.

Tistelringen, Åsa Charlotta Ljungqvist, 1961- , (författare). [Spånga: Åsa Ljungqvist].

Tjunta med vargarna, Marianne Wikblad, 1953- , (författare). Stockholm: King ink.

Tecknade serier

Drömmen om Vasa, Maria Bergström, 1958- , (författare) & Lord, 1982- , (illustratör). Falun: Kulturpoolen i Falun.

Lill-Selma på Märbacka, Maria Bergström, 1958- , (författare) & Emily Ryan, 1986- , (illustratör). Falun: Kulturpoolen i Falun.

Väsen, Stef Gaines, 1985- , (författare). Stocksund: Stef Gaines.

Poesi

Bebisens roliga rim och ramsor, Camilla Lundsten, 1972- , (illustratör). Stockholm: Rabén & Sjögren.

Lilla Rufusboken, Kristian Carlsson, 1978- , (text och bild). Malmö: Smulsk.

Sagor

Prinsessan Kristalla, Anette Skåhlberg, 1964- , (författare) & Katarina Dahlquist, 1978- , (illustratör). Uppsala: Sagolikt.

Sökning i ELSA

Gör så här:

Gå till www.sbi.kb.se

Klicka på **Barnböcker** under Sök i Sbi:s katalog ELSA

Skriv 2008 i fältet för **Utgivn.År**

Skriv in en kategori eller ett ämnesord i fältet för **Ämnesord**.

Sbi:s största **huvudkategorier** är:

- Bilderböcker (från 0 år)
- Kapitelböcker (från ca 6 år)
- Mellanåldersböcker (från ca 10 år)
- Ungdomsböcker (från ca 13 år)
- Faktaböcker
- Tecknade serier

Varje kategori kan kombineras med ett ämnesord. Det finns tusentals ämnesord, som exempel, **mekaniska böcker, snor, etik, cancer, klimatförändringar** och **familjen**. Det finns en länk till ämnesordslistan, använd gärna den för fler förslag!

ELSA är Svenska barnboksinstitutets katalog. Förkortningen står för Sbi:s Elektroniska Lagrings- och Söksystem för Artiklar och Böcker.

ELSA innehåller:

- Barnböcker utgivna i Sverige
- Svenska barnböcker i översättning till andra språk (s k Suecana)
- Sbi:s bestånd av teoretisk litteratur
- Tidskriftsartiklar och bidrag ur samlingsverk tryckta efter 1998

Barn- och ungdomsböcker är sökbara med hjälp av ett stort antal ämnes-, genre- och formord.

Ämnesorden uttrycker t.ex.

- vilken kategori, form eller genre boken tillhör – t ex **mellanåldersböcker**
- vad den handlar om – t ex **miljöförstoring**
- var den utspelar sig – t ex **fängelser**

Ämnesordstermerna är gemensamma för svenska bibliotek och bestäms av Sbi i samarbete med representanter från flera svenska bibliotek och biblioteksorganisationer.